

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΕΡΕΣΙΑΔΟΥ

ΕΣΜΕ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΣΣΑΡΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

1/19

Γραφ. Αρ. 973
Κατ. 10.
Φιδ. Αρ. 1

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. 4,267

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

12 - Οδός Στάδου - 12

1926

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αριθμ. 6 / 1189

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΡΩΤΟΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ

ΣΤΡΑΤΟΣ. ἀρχηγός ομάδος
ἐπαναστατών

ΜΕΓΓΟΥΛΑΣ

ΔΕΣΠΩ, σύζυγός του,

ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΥ

ΔΡΟΣΟΣ, υἱός των.

Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ

ΧΑΤΙΓΙΕ, γραῖα ὀθωμανίς.

Κα ΜΕΓΓΟΥΛΑ

ΕΣΜΕ, κόρη της.

ΕΥΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΑ

ΚΑΡΜΕΝ, ἀκόλουθ. τῆς Ἑσμῆ. ΤΕΡΨΙΧ. ΡΑΓΝΕΚ

ΜΠΗΡΚΟΣ, ὑπηρ. τοῦ Στρατοῦ. ΑΝΤ. ΝΙΚΑΣ

ΦΛΟΓΑΣ, δμῶτιμος τοῦ Στρατοῦ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ. ἀγγελιαφόρος.

Ἑνοπλοι ἄνδρες ὅπλαδοὶ τοῦ Στρατοῦ

Ἡ σκηνὴ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως
ἐν τιμῇ χωρίῳ τῶν Καλαβρυτῶν παρὰ τὴν Ἀγίαν Λαύραν.

Ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις τὸ 1896 ἀπὸ τῆς σκηνῆς
τοῦ Βαριετιῆ, ἐσημείωσε δὲ κατὰ τὴν θεατρικὴν ἐκείνην περιόδον
τὴν 47ην διδασκαλίαν.

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τῶν ἡμετέρων
καταστημάτων.

ΕΣΜΕ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Ἡ Σκηνὴ παριστᾷ τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας τοῦ Στρατοῦ ἔστρε-
τος καὶ ὁ Φλόγας καθήμενος κρατοῦσι ποτήρια,
ἡ δὲ Δέσπω δίσκον μὲ οἰνοχόην

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Στρατός, Φλόγας, Δέσπω.

ΣΤΡΑΤΟΣ (συγκρούων τὸ ποτήριον μὲ τὸν Φλόγαν)
στερεωμένα, Φλόγα μου·

ΦΛΟΓΑΣ

Στερεωμένα, Στρατό.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἀμὴν, νὰ δώσῃ ὁ Θεός!

ΔΕΣΠΩ

Κ' ἡ Παναγὰ ἡ παρθένα!

ΦΛΟΓΑΣ

Νὰ ρίξῃ, κυρὰ Στρατάινα! γέμισε τὰ ποτήρια,
νὰ τὰ χτυπήσωμε καὶ μεῖς,

ΔΕΣΠΩ (πληροῦσα καὶ συγκρούουσα
 Νὰ ζήσουν τὰ παιδιά μας !

ΦΛΟΓΑΣ

Νὰ ζήσουν ! νὰ γεράσουνε ! (Πίνουν) Τὴν ἀκριβή
 [μου Ρήνα
 νὰ μου τὴν ἀγαπᾶς γιατί τὴν ἔχω χαϊδεμένη,
 τὴν ἔχω μία καὶ ἀκριβή.

ΔΕΣΠΩ

Ἄν ἀγαπῶ τὸ γυιό μου,
 θὲ νὰ ἀγαπῶ καὶ τὴ Ρηγιώ !

ΣΤΡΑΤΟΣ (Τῷ Φλόγα)

Ἐγὼ κ' ἡ Δέσπω, ξέραι το,
 τὴν παινεμένη σου Ρηγιώ μέσ' στῆς ζωῆς τοῦ κῆπο
 ἐδῶ καὶ χρόνια κάμποσα τὴ βλέπαμε ν' ἀνθίζῃ
 σὰν μοσχοτριαντάφυλλο στοῦ τόπου μας τὸ Μάη,
 καὶ λέγαμε χαμόγελοι : σὲ τοῦτο τὸ λουλούδι,
 τὸ ντροπαλὸ τριαντάφυλλο, ποῦ πρέπει νὰ στολισῇ
 τοῦ Δρόσου μας τὰ διάπλατα, τάνδρειωμένα στήθη.

ΔΕΣΠΩ

Ἐγὼ θὰ εἶμ' ἡ μυγδαλιά, ὁ Δρόσος καὶ ἡ Ρήνα
 θὰ εἶνε τὰ λουλούδια μου... Στὰ χινοπωριασμένα
 κλωνάρια μου θ' ἀνθοῦν σὰ δὴδὸ περίμορφες ἐλπίδες.
 (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φλόγας καὶ Στράτος

ΣΤΡΑΤΟΣ

Καὶ τώρα, Φλόγα μου, τί λές : Τάρρεβωνήσια πότε
 νὰ γίνουν θάνατι βολετό ;

ΦΛΟΓΑΣ

Νὰ γίνουμε μεθαύριο
 τὴν Κυριακή... καὶ ξόλαμπρα νὰ γίνουν καὶ οἱ γάμοι
 ΣΤΡΑΤΟΣ

Πάει καλά ! τὸ δέχομαι.

ΦΛΟΓΑΣ

Ἔχει χαμπέρο' ὁ Δρόσος ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Δὲν ξέρ' ἀκόμα τίποτα, ὅταν ὑάρθῃ θὰ μάθῃ !

ΦΛΟΓΑΣ

Κι' ἂν δὲ στερχθῇ τί γίνεται ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Φλόγα, τί λές ;

ΦΛΟΓΑΣ

Γυρεύεις...

καμμιά φορὰ ὁ δαίμονας....

ΣΤΡΑΤΟΣ

Στὸ σπίτι μου ἐδῶ πέρα,
 μιὰ θέληση καὶ μιὰ βουλή στέκεται παραπάνω
 ἀπὸ τῶν ἄλλων τίς βουλές. Ἡ γνώμη τοῦ πατέρα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Μπιρκος, Στράτος, Φλόγας.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Εἰσερχόμενος)

Ἦρὲ ἀφέντη ! δὲ μοῦ λές, ἐσένα θ' ἄχ' ἀφέντη ;
 θὰ σ' ἔχω στὸ κεφάλι μου, ἢ οὐλοὺς τοὺς κλαρίτες,
 ποὺ τριγυρίζουν στὰ βουνά, θὰ βαίνω στὸ κεφάλι ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τ' εἶναι, ὦρέ ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Καθόμουνα κι' ἔπαιζα τὸ ζουρνῶ μου,
τὰ πράιτα βόσκαν γύρω μου... νὰ σου και ξεφυτρῶνει
ὁ Πετμεζᾶς μ' ἄλλους δυὸ και μ' ὄλο τὸν ἀέρα
και μέ τὸ νταηλίκι τοῦ : «Πάψε, ὦρέ !» μοῦ λέει.—
«Γιατὶ θὰ πάψω, ὦρέ !» τοῦ λέω— «Γιατὶ ἐγὼ προστάζω
και αἴντε κάτω στὸ χωριὸ νὰ εἰπῆς τάφεντικοῦ σου
ἐδῶ για νᾶρθῆ τὴν αὐγή, ποῦ θὰ ξαναπεράσω.
γιατ' ἔχω λόγο νὰ τοῦ πῶ».—Δὲνπά', ὦρέ», τοῦ λέω.

ΦΛΟΓΑΣ

Εἶπες, «δὲν πάω», στὸν Πετμεζᾶ ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Δὲν πᾶ', ζαέρι τοῦπα !

Ἄμ' τί θαρρεῖς πῶς ἐγὼ βάνω κανεῖ' στ' αὐτιά μου !
Κριὰς κ' ἐκειός, κριὰς κ' ἐγώ !

(Ἄπτόμενος τοῦ σελαχίου του)

Ἄπ' τὸν καιρὸ ποῦ βγήκαν

ἐτοῦτα για τὰ σίδερα, ψοφῆσαν οἱ νταῆδες.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τ' λές, μωρέ !

ΜΠΙΡΚΟΣ

Φουγκράσου δῶ νὰ σοῦ τὰ πῶ μέ τάξι.

«Θὰ πᾶς !» μοῦ λέει ἐκειός...—«Δὲν πᾶ' !» τοῦ ξαλαλέω,
«Θὰ πᾶς !»—«Δὲν πᾶ...» Ζῆρ και ζῆρ ! ἐθύμωσεν ὁ φίλος
χούμισε κατὰ πάνω μου και μοῦ τραβάει ἕνα
σφόντυλο και τὶ σφόντυλο ! ὁ οὐρανὸς μοῦ ἐφάνη,
ἀστέρια τὸ πῶς ἔβρεχε, πῶς διάβοινε κομήτης !

ΣΤΡΑΤΟΣ

Πήγαινε μέσα και ἄν πεινᾶς, πάρε ψωμί και φεύγα,
κι' ἄλλη φορὰ ὁ Πετμεζᾶς ὅταν θὰ σὲ προστάξῃ
νὰ γίνεσαι πουλί !

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' σύ, ἀφεντικό, δὲ μοῦipes
χωρίς δική σου προσταγή για νὰ μὴ ξαλαργεύω
ἀπὸ τὸ βιὸς σιμά ... Γιατὶ μοῦ τὰ γυρίζεις τώρα ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Μονάχα για τὸν Πετμεζᾶ

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τάχα γιατί, για κείνον
καπόνι θὰ τὸν κάνωμε : κισέμι ἐδῶ πέρα !
ἔχει μαθῆς τὸ κέρατο ἢ τ' ἀργυρὸ κουδοῦνι :

ΦΛΟΓΑΣ (δεικνύων πρὸς τὰ ἔξω)

Ὁ Πετμεζᾶς !

ΜΠΙΡΚΟΣ (Περίτρομος στρεφόμενος)

Ποῦ εἶναι τος !

(Ὁ Στράτος και ὁ Φλόγας γελῶσιν, ὁ δὲ Μπίρκος στρέφεται
ἀναταρρήσας ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει τῆς ἀπάτης).

Τί με γελᾶς, ρὲ Φλόγα,

Τάχα κι' ἄν ἦτανε και τί ; θαρρεῖς πῶς μοῦ πυρῶνει
Στὸ εἶπα, ρέ ! δὲν σκιάζομαι ! Σὰν μοῦ ξαμώση μάτα,

(Δεικνύων τὸ πιστόλιόν τοῦ)

μέ τούτη τὴν ἀσταύρωτη, μολύβι σοῦ τὸν σπέρνω
πατόκορφα'

(Φεύγει θυμωμένος)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Στράτος καὶ Φλόγας

ΣΤΡΑΤΟΣ

Μέ τόση βιά ὁ Πετμεζᾶς μέ κράζει,
Τρανὲς δουλειὲς θὲ νᾶχουμε,

ΦΛΟΓΑΣ

Μὲ τοὺς Πετμεζαίους

Πολλὲς κουβέντες ἔχετε συμπέθερε. Τί τρέχει;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τώρα ποῦνσυγενέψαμε, θὲ νὰ στό πῶ μὰ πρῶτα
ὄρκο θὰ δώσης στό Χριστό. Πᾶμε στήν ἐκκλησία,
ἐκεῖ ποῦ δὲ σκιαζόμαστε νὰ μᾶς ἰδῆ κανέναν.

ΦΛΟΓΑΣ

Δὲ μὲ πιστεύεσαι;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἄκουσ; Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ
ἄλλοιῶς. Μὲ ὄρκο τῶμαθα καὶ θὰ στό πῶ μὲ ὄρκο !
Μὲ ὄρκο καὶ ἀφορεσνὸ θὲ νὰ τὸ πῆς σὲ ἄλλον.
Τόσο τρανὸ μυστήριον θὰ μάθῃς πού ὁ νοῦς σου
νὰ τὸ χωρέσ' ἀδύνατο ... Ἄπ' τὸ κρυφὸ ἐτοῦτο
κρέμονται οἱ ἐλπίδες μας, ἢ Πίστη κ' ἢ Πατρίδα,
ἢ λευθεριά καὶ ἢ ζωή. Ἄπὸ τὸ θάνατό του
θάνατος καὶ σκλαβιά ...

ΦΛΟΓΑΣ

Τί λές;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐτοῦτο τὸ μυστήριον
τόσους καιροὺς στὰ σκοτεινὰ κρυμμένο ἄπ' τὸ μάτι

τοῦ Τούρκου τὸ ἀνήμερο, τ' Ἀράπη τὸ ρουθοῦνι,
Δύση γυρνᾷ καὶ Ἀνατολή μὲ τὸ σταυρὸ στό χέρι
καὶ μὲ τὸ τετραβάγγελο στοὺς κόρφους του κρυμμένο
καὶ ἀνασταίνει ὄνειρα, ἐλπίδες ζωντανεύει,
καὶ ὅπου βρεῖσκ' ἀδέρφια μας, σκόρπια σὲ ξένες χώρες,
σᾶν φύλλα, ἄπ' τὸν ἄνεμο ἐδῶ κ' ἐκεῖ ριμμένα,
τοὺς κρυφολεῖ διαβαίνοντας τὰ θάνατο τραγοῦδι
βγαλμένο ἄπ' τὴ χρυσῆ χορδῆ, πού ἔδεσ' ἢ Πατρίδα,
μὲ ματωμένα δάκτυλα, στοῦ Ρήγα μας τὴ λύρα.

ΦΛΟΓΑΣ

Στὴν ἐκκλησιά !... μὴ στέκεσαι ...

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐφθασ' ἡμέρα, ὅπου
θὰ πάψ ὁ ἀναστεναγμός, ὁ βογγητὸς τοῦ σκλάβου
καὶ θὰ μιλήσῃ τὸ σπαθί, τὸ βόλι θὰ βογγήξῃ,
Κατήντησ' ἀνυπόφορο τῆς Μέκκας τὸ ἀγρίμι
καὶ θέλει περὶ πελέκημα, Τέτοιοι καιροὶ ἐρχόνται.
ἢ θὰ γενῆ ἐλεύθερη ἢ χώρα μας πού πρώτη,
ἐδέχθηκε τὴ λειτουργιά, ὅταν ἄπ' τὰ οὐράνια
ἐδῶ στὴ γῆ κατέβηκε τοῦ Πλάστη πρῶτο δῶρο
στον ἄνθρωπο πού χάρισε, ἢ θὲ νὰ γίνῃ μνημα...

ΦΛΟΓΑΣ

Ἐμπρός ! στὴν ἐκκλησιά !

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐμπρός !

(Ἀπέρχονται, ὅτε εἰσέρχεται ὁ Μπίρκος)

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Μπίρκος (Μόνος τρώγων ἄρτον)

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄιντε, ὦρὲ παλληκάρη !

ἄντε, ὦρὲ Πετμεζᾶ, καὶ νὰ μοῦ τὴ θυμᾶται
ἐτούτῃ τὴν κατραπακιά!

(Κτυπᾷ τὸν βραχίονά του).

Δῶ γιὰ νὰ μου τὰ κόψουν,

ἂν δὲν τὴν βγάλω δανεικὴ! Ἔ; ρέ! καὶ νὰ μ' ἀκούη!

(βλέπων τὴν Κάρμεν εἰσερχομένην)

Ἄ! νὰ! ἢ Κάρμεν ἔρχεται... τὴ βλέπεις τὴ γυφτοῦλα;

μου ρίχτηκε στὰ σίγουρα... εἶναι μαυρειδερούλα

σὰν ἀτσιγγάνα ποῦναί την, μὰ ἔχει νοστιμάδες,

πατεῖ στ' ἀγκάθι ὁ διάλογος. Θὰ μ' εἶδε ὅπου ἦρθα

καὶ ἔρχεται φιρὶ φιρὶ. Ὠρ' τούτῃ δῶ τὴν τρώει

τὸ αἷμά της. Μὰ γι' ἄς σαχθῶ, ἄς κτενιστῶ κομμάτι.

(Κρύπτει ἐν σπουδῇ τὸν ἐναπομείναντα ἄρτον καὶ ἐξάγει τοῦ
σελαχίου του μικρὸν κάτοπτρον καὶ κτέναν, κτενίζει τὸν μύστακα
καὶ τὴν κόμην).

Ἔ! ρέ λεβέντης ποῦμ' ἐγώ! Μουστάκι σὰν τσιγγέλι.

φρύδια γλαρά, καμαρωτά· μέση σὰν δαχτυλίδι,

γάμπα χυτὴ σὰν τὸ ἀντί, κορμί σὰν κυπαρίσσι.

Ποιά νιὰ θὲ νὰ μὲ δῆ καὶ δὲ θὰ μ' ἀγαπήσῃ;

Σ Κ Η Ν Η ς'.

Μπίρκος, Κάρμεν

KARMEN

(Εἰσέρχεται κρατοῦσα ὑδροχόην, θεωροῦσα δὲ ἀπροσδόκητον
τὴν μετὰ τοῦ Μπίρκου συνάντησιν ἐκφωνεῖ ἐπιχαρίτως).

Μπᾶ: Σὰν τὰ μάραθα! Καλῶς ὤριστε! Πότε;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ντούρμα!

KARMEN

Καὶ τί μαντάτα;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Σὰν καλὰ! Ἐσύ, ὦρῃ, τί κάνεις;

KARMEN

Σὲ χαιρετάω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μιά χαρὰ τὰ πράγματα μᾶς ἤλθαν,

σάμπως νὰ τᾶχαμ' ὄρμηγιὰ! Ὠρὲ ψυχὴ μου, ζεύκια
ποῦ θὰ σοῦ κάνουμε.

(Ἡ Κάρμεν ἀποσύρει τὴν χεῖρά της).

KARMEN

Γιατί;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Εἴμαστ' οἱ δυό, νὰ ξέρης.

Τάφεντικό δὲν εἶν' ἐδῶ, ὁ Δρόσας στὸ κυνήγι,

καὶ ἡ κυρὰ μαγέρεμα μάσει στὸ περιβόλι..,

ὥστε ποῦ λέμε κόττα μας. Μᾶς ἔφεξε σ' τάλήθεια.

(Τρίβων τὰς χεῖρας)

Θὰ τὰ πορέψωμε καλὰ.

KARMEN

ὥστε ποῦ λέμε, φεύγω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τί λές, ὦρῃ:

KARMEN

Αὐτὸ ποῦ λέω,

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μὰ ἔστι γιὰ στὰ κούφια

θὰ πάῃ τούτ' ἢ μονοξιά;

KARMEN

Μὲ εἶδες καὶ σὲ εἶδα.

Τί ἄλλο θέλεις πλειότερο ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ, οὐλο νὰ μὲ βλέπης
καὶ νὰ σὲ βλέπω μοναχά ; Φᾶτε τὰ μάτια ψάρια
καὶ ἡ κοιλιά περιδρομο !

KARMEN

Καὶ σὰν τί θέλεις ;
ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἔρσε
κουβέντα ποῦ σοῦ σκάρωσε, ὄλο τὸ ἴδιο πίκιο ;
Δὲν θὰ τ'ἀλλάξωμε, ὦρή ;

KARMEN

Ἰσα μ' ἐδῶ καὶ φτάνει
ἀπὸ τὰ δῶ καὶ πάρα μπρός σὲ τρώει ἡ γάττα.

(κτυπᾷ τὴν εἶνα κωμικῶς διὰ τοῦ δακτύλου)

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τ' εἶπες

Τὸν ἴδιο θᾶχουμε χαβᾶ, τὸ ἰδιανὸ τροπᾶρι
θὰ κοπανᾷμ' ὀλημερίς : Ρὲ ζούδιο ! ἡ ἀγάπη
μοιάζει σὰν τὸ ἀλφάβητο. Πηγαίνει κατὰ τάξη.
Μαθαίνοντας κι' ἀλλάζοντας ! Στὸ ἄλφα τῆς ἀγάπης
δω γιὰ θὲ νὰ κουρνιασῶμε ; θὰ πᾶμε καὶ στὸ βῆτα
στό γάμα, δέλτα, ἔψιλον, στὸ ζῆτα καὶ τὸ ἦτα
καὶ αἴτε τὸν κατήφορο θὰ πᾶμε καὶ στὸ ὠμέγα.
Νὰ ! ἔτσι κάνουνε ὦρή, ὅσοι νὰ μάθουν θέλουν
τοῦ ἔρωτα τ'ἀλφάβητο, μὲ ὄλα του τὰ κιάσα,
ἀπ' ὄξω καὶ ἀνάκατα. Καθὼς ἐμεῖς τὰ πᾶμε,
ἐβγάλαμε τὶς μαύρες μας, θὰ μᾶς ἐβγοῦν κ' οἱ ἄσπρες
καὶ δῶ στὸ ἄλφα θᾶμαστε.

KARMEN

Καὶ ποῦ τὴν πᾶς τὴν κλάρα

καὶ ποῦ σὲ πᾶν οἰτέσσεροι καὶ ποῦ σὲ πᾶν οἱ πέντε
Εἶμ' Ἄτσιγγάνα γῶ καὶ δὲν περνοῦν. Ἄλλου !

(Κινεῖται νὰ φύγη)

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἔρ' φεύγεις ;

KARMEN

Πάρα πολὺ ἐκάθισα.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Λοιπὸν θὰ μᾶς τὸ τρέξης ;

KARMEN

Ἐφυγα κι' ὄλα. (Ἰδίᾳ). Καὶ ὄλο δῶ ! ὄλο τραβῶ νὰ φύγω
κι' ὄλο στὸν τόπο βρίζομαι.

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Γελῶν ἀφελῶς καὶ ξύων τὴν κεφαλὴν)

Δὲ θὰ μοῦ δώκης ἕνα ...

KARME (Μειδιῶσα)

Ἐνα ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Κουβέντες θές, ὦρή ; Σάμπως καὶ δὲν τὸ νοιώθεις ;

Ἄμ' λέγονται τέτοιες δουλειές ;

KARMEN

Μά δὲν καταλαβαίνω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄχ ! ζούδιο ! πόσες πονηριὲς μοῦ ξέρεις ...

KARMEN

Δὲ σὲ νοιώθω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Θὲ νὰ μοῦ δώσης, ἂν στὸ εἰπῶ ;

ΚΑΡΜΕΝ

Γιὰ πές μου πρώτα.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἔνα...

ΚΑΡΜΕΝ

Ἔ! Μὰ τί ἔνα εἶν' αὐτό, πὸν πέρα δὲν τὸ βγάνεις;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ὁὐ νὰ στὸ πῶιάλλοιῶτικα...

ΚΚΡΜΕΝ

Πές τὸ κι ἀλλοιῶς,

ΜΠΙΡΚΟΣ

Νεράκι

ξητῶ, ὠρή, νὰ δροσιστῶ, τί κάηκ' ἢ καρδιά μου.

ΚΑΡΜΕΝ

Καὶ δὲ μᾶς τῶλεγε, νερό, τόσον καιρό, πῶς θέλεις;
Νά, πὲ νεράκι ὅσο θές.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' ὄχι ἀπ' τὰγγειό σου.

ΚΑΡΜΕΝ

Ἄλλά...

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄπ' τὰ χειλάκι σου. Ἄπὸ ἐκεῖ τὴ βρύση
πὸν βγάξει ἀθάνατο νερό, μιὰ στάλ', ἂν θέλῃς δός μου,

ΚΑΡΜΕΝ

Τὸν καφερό, τί σοῦ τραβᾶει!

ΜΠΙΡΚΟΣ

καλὸ καὶ ρῆχ' το στὸ γιαλό!

Θὰ μ' ἐλεήσης; Κάμε

ΚΑΡΜΕΝ

Ἔλα! ἄς ἔχῃς χάρη.

(Πληροῦσα τὸ στόμα τῆς ὕδατος καλεῖ αὐτὸν διὰ τοῦ δακτύ-
λου νὰ πίῃ).Ἄιντε, βρουσούλ' ἀθάνατη! (σπεύδει ν' ἀσπασθῇ αὐτήν,
ἐνῶ ἐκείνη τοῦ ρίπτει τὸ ὕδωρ κατὰ πρόσωπον).

ΚΑΡΜΕΝ (Γελῶσα καὶ τρεπομένη εἰς φυγὴν).

Καὶ σ' ἄλλα μὲ ὑγείαν.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Σπεύδων κατ' αὐτῆς)

Στάσου νὰ δῆς, γυφτόπιασμα, τὸ πῶς μὲ λένε.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Οἱ ἄνω Δέσπω (Εἰσέρχεται μὲ καλάθι πλήρες λαχάνων)

ΔΕΣΠΩ

Μπίρκο!

(Ὁ Μπίρκος καὶ ἡ Κάρμεν ἴστανται).

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἔρη κυρὰ! ἐτούτη γιὰ μοῦ μπούχισε τὰ μοῦτρα
σὰν νᾶταν κάνα πανικὸ γιὰ νὰ μὲ σιδερώσουν.
Χωρὶς νὰ θέλω μ' ἔνιψε...

ΚΑΡΜΕΝ

Δὲν τὸν ρωτᾷς γιὰ τὸν δροσολόγησα;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Γιατί, ρὲ ψεύτρα; πές το!

Γιατί κομπώνεις;

ΚΑΡΜΕΝ

Θὰ τὸ πῶ!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τί τὴν κακὴ σου φάσα

θὰ εἰπῆς ρὲ ξωτικό;

ΚΑΡΜΕΝ

Καλό !

ΔΕΣΠΩ

Τί τρέχει ; για μιλάτε...

ΜΠΗΡΚΟΣ

Αίγο νερό τῆς γύρεψα και τούτη για σηκώνει
τάγγειό της και μου τώκανε βαρκό τὸ μούτσουνο μου.

ΚΑΡΜΕΝ

Σοῦ λέει ψέμματα, κυρά !

ΜΠΗΡΚΟΣ

Ναί ! ψέμματα τῆς λέω !

Μὴν τὴν πιστεύης τούτη δῶ, δὲ λέει ποτὲς ἀλήθεια.

ΚΑΡΜΕΝ

Γύρεψ' ἀπὸ τὰ χεῖλη μου νερό για νὰ τοῦ δώκω.

ΜΠΗΡΚΟΣ

Ρε τὸ ψευτούδικο ! πῶ ! πῶ ! κοτσάνες ποὺ σοῦ κόβει
ψευτιά ποὺ τίναξε !

(Σείων τὰ ἐνδύματά του)

Ἄμάν ! ἀμάν ! ψευτιά με ξύγκι !

με νεφραμιὰ και με οὐρά προβάτας καραμάνας.

Ἄρκωνεσαι, ὦρή ;

ΚΑΡΜΕΝ

Ἄκους ἐκεῖ !

ΜΠΗΡΚΟΣ

Πάει ! τὰ βουλιάξ' ὁ κόσμος,

(Τῆ Δέσπω)

Φουγκράσου ὁ δῶ, ὦρή κυρά ! Ἄν τοῦτο εἶν' ἀλήθεια
νὰ πέσω ἀπ' τὰ λάχανα, νὰ πάω στὰ μαρούλια.
νὰ δέσουν και τὰ χέρια μου με μιὰ τσαπέλα σῦκα,
νὰ με κρεμάσουνε κι' ἀπὸ τοῦ βαγενιοῦ τὸν πύρο.

(Τῆ Κάρμεν)

Ἄρκώσου ντὲ και σύ ! ἄ ! ἄ ! Νά, ροῦδι σοῦ παγαίνει !
στὰ πρήσκω τὰ πλεμόνια σου.

ΔΕΣΠΩ

Πάγαινε μέσα τώρα

και ὅστερα τὰ βρίσκομε.

(Τῆ Κάρμεν)

Ἐσὺ ἐδῶ πῶς ἤλθες ;

ΚΑΡΜΕΝ

Βγῆκα στὴ βρύση για νερό και πέρασε ἀπὸ δῶθε
καθὼς με πρόσταξ' ἡ κυρά νὰ δῶ στὸ σπῖτ' ἂν εἶσαι
τι θέλει νᾶρθῆ νὰ σᾶς δῆ.

ΜΠΗΡΚΟΣ

Ψεματα λέει !

ΔΕΣΠΩ

Σώπα !

ΜΠΗΡΚΟΣ

Ἐδῶ για μένα ἤρθῆκε, μοῦ κάνει ἀργολαβία,
κόλλησε στὸ τομάρι μου σὰν νηστικό τσιμποῦρι,
μοῦ κλεῖ τὸ μάτι, μοῦ γελάει, μοῦ σφίγγει και τὸ χέρι,
μοῦ κάνει και νοήματα, μοῦ λέει κ' ἄχρεια λόγια.

ΚΑΡΜΕΝ

Ἄ ! μάτια μου ξυνόρροῖδο !

ΔΕΣΠΩ (Τῆ Μπίρκω)

Ἄκόμη μπρὸς μου στέκει ;

ΜΠΗΡΚΟΣ (Τῆ Κάρμεν ἐν θυμῷ)

Μοῦ τᾶβγαλες, σοῦ τᾶβγαλα.

ΚΑΡΜΕΝ

Ἄποιος μετανοήση !

(Ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους, ἐνῶ ὁ μὲν Μπίρκος συγ-
κρούει τὰς χεῖρας εἰς ἐνδειξιν χαρᾶς, ἡ δὲ Κάρμεν τῷ κάμνει ση-
μεῖα ἀντικεικίσεως),

ΣΚΗΝΗ Η΄.

Δέσπω (μόνη)

ΔΕΣΠΩ

Νὰ βασιλέψη ἐξέγυρεν ὁ ἥλιος, καὶ ὁ Δρόσος
δὲν ἔκατέβη ἀπ' τὸ βουνό. Πότε θάρθῃ νὰ μαθῇ
πὼς ἡ Ρηγιώ, πὺ στὸ χωριὸ στὰ ἔχοντα εἶναι ἡ πρώτη,
ὀλόπρωτη στὴ ὠμορφιά καὶ ὅμοια μας στὸ σόι.
θὲ νὰ γενῆ ταιράκι του.

(Βλέπουσα πρὸς τὴν εἴσοδον)

Μὰ νὰ τὸν ὁποῦ φτάνει.

Χρόνια πολλὰ ὁ γοιόκας μου θὰ ζήσῃ σὰν ἐφάνη
τὴν ὄρα πὺ τὸν λόγιαζα, τὸν ἔβανα στὸ νοῦ μου.

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

Δρόσος καὶ Δέσπω

('Ὁ Δρόσος εἰσέρχεται ἔνοπλος, Φαίνεται μελαχολικός).

ΔΕΣΠΩ (Τῷ Δρόσῳ)

Τὸ γυιόκα μου. καλῶς τονε.

ΔΡΟΣΟΣ (Τοποθετῆ τὸ ὄπλον του)

Καλῶς σ' εὐρῆκα, μάννα.

ΔΕΣΠΩ

Τί κάνει ὁ Δρόσος μου ; Καλά ;

ΔΡΟΣΟΣ

Πρῶτα τὸ διψασμένο

πῶχει τὴ βρύσι στὸ πλευρό, τί καλωσύνη ἔχει,
πὺ λαχταράει καὶ ξεψυχᾷ γιὰ μιὰ σταλιά νεράκι.

Μὰ νὰ τὸ γγίξῃ σκιάζεται, γιὰτὶ μεσ' οἷς δροσιές του
κάνει λουτρὸ ὁ θάνατος. Ὅ,τ' εἶναι γιὰ τὸν κοσμο
δροσιὰ, εἶναι γιὰ μὲ φωτιά! Ὅ,τ' εἶναι γιὰ τοὺς ἄλλους
ζωή, γιὰ μὲ εἶν' ὁ θάνατος. Γιὰ συλλογίσου, μάννα,
νὰ σνέκη μπρὸς σου ἡ ζωή, κι ὁ χωρισμὸς στὴ μέση...

ΔΕΣΠΩ

Τὰ λόγια τί σημαίνουνε, τί ἔπαθες ! τί ἔχεις
πὺ φαίνεσαι στενόχωρος !

ΔΡΟΣΟΣ

Κι' ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω !

Κοιάρ' ἀκῶ στὰ πόδια μου καὶ βάρος στὸ κορμί μου'
ὁ γυιός σου πὺ ἦταν γρήγορος στὰ πόδια σὰν τὸ λάφι,
σὰν τὸν ἀητὸ ἐλεύθερος... τᾶρριξε τὰ φτερά του.

ΔΕΣΠΩ

Ἐσὺ νὰ ρίξῃς τὰ φτερά ; ... τί ἔχεις ; τί σὲ λείπει :
Τὸ βιδὸς σὲ λείπει, ἡ γειά, ἡ λεβεντιά, ἡ χάρη ;
Δὲν εἶσαι ἡ ζήλεια τοῦ χωργιοῦ, τῆς ρούγας τὸ καμάρι ;
Τοῦ τόπου μας ἡ ἀνοιξη μὲ σένα λουλουδίξει,
γιὰ σὲ τᾶηδόνια κελαῖδοῦν.

ΔΡΟΣΟΣ

* Ἀχ ! μάννα μου, γιὰ μένα
εἶνε ἡ ἀνοιξη ἐρμιὰ. Σ' ἕνα περιβόλι μόνο,
φραγμένο ἀπὸ δράκοντας, στοιχειὰ πὺ τὸ φυλᾶνε
φυτρώνει λούλουδο γιὰ μέ... εἶν' ἡ χαρὰ σπαρμένη...
μὰ ποῦθε. μάννα, νὰ διαβῶ, νὰ μπῶ στο περιβόλι
πὺν τὰ στοιχειὰ ἀκοίμητα, οἱ δράκοι στὸ ποδάρι ;

ΔΕΣΠΩ

Δὲν εἶν' στοιχειὰ καὶ δράκοντες παρὰ μιὰ ἐκκλησία
πὺ στέκονται στὴ πόρτα τῆς ξανθόμαλλ' ἀγγελουδία

κι' ἀνοίγουν μὲ χαμόγελο τῆς ἐκκλησιᾶς τὴν πότα,
σὰν ξαγναντίζῃ ἢ συνοδιὰ πού πάει ν' ἀνταμώση
νὰ στεφανώση δυὸ καρδιές, ἐμπρὸς εἰς τὸ Θεό τους.
Πρέπει νὰ μάθης, Δρόσο μου πῶς ἔφθασεν ἡ ὥρα
νὰ ἀποκλάψης τὴ χαρά, βασίλισσα, ποῦ εἶναι
μέσα στοῦ κόσμου τίς χαρὲς.

ΔΡΟΣΟΣ (Ταραττόμενος)

Χαρὰ γιὰ μένα ;

ΔΕΣΠΩ

Εἶναι
ἐκείνη, γυιόκα μου μ', ἡ χαρά, ποῦν' ὄνειρο τῆς νιότης,
καὶ τὸ καμάρι τῶν γονιῶν, ξεφάντωμα τοῦ κόσμου
καὶ τῆς ζωῆς μας ἡ ζωή.

ΔΡΟΣΟΣ

Λὲ νοιώθω τὴ χαρὰ σου.

Τὰ σημαντρά σου τί δηλοῦν;

ΔΕΣΠΩ

Τοῦ γάμου σου τὴν ὥρα...

ΔΡΟΣΟΣ

Τοῦ γάμου μου !;

(Ἐκπλήσσεται)

ΔΕΣΠΩ

Μὲ τὴ Ρηνιὸν ταιριάκι θὰ γενῆτε.

Σήμερα ὁ πατέρας σου τὰ εἶπε μὲ τὸ Φλόγα
καὶ συμφωνία κλείσανε τὴν Κυριακή, μεθαύριο,
τὰρρεβωνήσια νὰ γενοῦν.

ΔΡΟΣΟΣ

Νὰ γίνουν ἀρρεβῶνες ;

ΔΕΣΠΩ

Στὸ ποῖο ἠψηλότερο κλαρί, σιτὸν τόπο μας ποῦ φυτρώνει,
μιὰ περκοιλοδα φουντωτὴ τοὺς πλοκαμοὺς θ' ἀπλώση

νὰ τυλιχθῆ στοὺς κλώνους του, ν' ἀγκαλιασθοῦν τὰ δυὸ τους

ΔΡΟΣΟΣ

Χωρὶς γιὰ νὰ ρωτήσετε ἂν στέργη καὶ τὸ δένδρο
ἡμπερδέματα στοὺς κλώνους τους ;

ΔΕΣΠΩ

Μπρὸς στοῦ γονιοῦ τὴ γνώμη...

ΔΡΟΣΟΣ

Στὴ γνώμη, εἶπες, τοῦ γονιοῦ ; Σὰν εἶναι ἔτσι τότε
ἄλλο παιδί ἀπόχτησε, γέννησε ἄλλο Δρόσο
γιὰ νὰ τὸν δώσης τῆς Ρηνιῶς... Τὸ σημερινὸ παιδί σου
πῶχει βουλή κι' ἀπόφαση ἐλεύθερο νὰ ζήσει
ἀκόμα χρόνια κάμποσα... Τὸ λόγο σας νὰ πάρτε.

(Ἐντονώτερον)

Ἄν θέλτε νᾶχετε παιδί τούτ' τὴ στιγμή, τὴν ὥρα
στὸ Φλόγα στεῖλιτε μήνυμα Ἄλλοιῶς τὸ γυιό σας κλάψτε.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἑσμέ. Κάρμεν καὶ οἱ ἄνω

ΕΣΜΕ (φέρει καλύπτραν ὡς αἱ Ὀθωμανίδες)
Μάννα καὶ γυιὸ τοὺς χαιρετῶ !

ΔΕΣΠΩ

Κυρά μου καλῶς ἤλθες.

ΕΣΜΕ

Τὶ κάνεις, κυρά Στρατάινα ;

ΔΕΣΠΩ

Πολὺ καλά, κυρά μου.

ΕΣΜΕ

Κι' ὁ Δρόσος, ὁ περήφανος, μὲ τὸ πολὺ καμάρι ;

ΔΡΟΣΟΣ

Εἶναι ὁ ἴδιος πάντοτε.

ΔΕΣΠΩ (προσφέρουσα κάθισμα).

Παρακαλῶ σε κάτσε.

ΕΣΜΕ (καθημένη)

Εὐχαριστῶ...

ΚΑΡΜΕΝ

Καὶ ἡ κυρὰ τί προσταγὴ μοῦ δίνει ;

Ἐδῶ νὰ μείνω ἢ νὰ πάω ;

ΕΣΜΕ

Νὰ φύγης.

ΚΑΡΜΕΝ

Πότε νὰρθῶ ;

ΕΣΜΕ

Ἵταν θὰ πέση ἀπ' τὶς κορφὲς ὁ ἥλιος... φύγε τώρα

(Ἦ Κάρμεν ἀπέρχεται)

Σ Κ Η Ν Η Ι Α'.

Δέσπω, Δρόσος, Ἐσμὲ.

(Ὁ Δρόσος κάθεται εἰς ἄκρον τῆς σκηνῆς περίλυπος).

ΕΣΜΕ

Γιατὶ ὁ Δρόσος σὲ βαθεῖα σκέψι εἶνε πεσμένος ;

ΔΡΟΣΟΣ

Θωρῶ τὸν ἥλιο ὅπου πάει στὴ δύση γιὰ νὰ πέση,

γιατὶ τὸ ἡλιοπέσιμο εἶν' τῆς ζωῆς μ' εἰκόνα.

ΕΣΜΕ (ἰδίῳ)

Τί τάχα νάχη, ποῦ πονεῖ ; Τί λόγια εἶναι τοῦτα ;

ΔΕΣΠΩ

Τί κάνετε στὸ σπίτι σας, ἢ μάννα σου πῶς εἶναι ;

ΕΣΜΕ

Δὲν πάει καλά· λίγον καιρὸ θάχω τὴν εὐτυχία
γιὰ νάχω μάννα στὸν ντουνιαῖ. Γοργὰ θὰ ὀρφανέψω.

ΔΕΣΠΩ

Γιατὶ νὰ ἀπελπίζεσαι ; Ψυχὴ μέσ' τὸ κουφάρι
ποτὲ δὲν ἀπελπίζουνε.

ΕΣΜΕ

Ἵλ' οἱ γιατροὶ τὸ λένε
πῶς ἔχει πάθος τῆς καρδιάς καὶ γιατρεμμοὺς δὲν ἔχει.

ΔΕΣΠΩ

Δὲ μὲ χωρεῖς μὲ τοὺς γιατροὺς. Πολλοὺς ποὺ ἀπελπίζουν
μὰ ὁ Θεὸς ποῦναι ψηλὰ τοὺς δίνει τὴν ὑγεία τους

ΕΣΜΕ

Μακάρι, κυρὰ Στράταινα, νὰ δώκη ὁ Θεὸς μου !

Μά, Δρόσο, εἶσαι σκεπτικὸς στ' ἀληθινά. Τί ἔχεις ;

Τὸ ντέρτι σου εἶνε ντέρτι μου.

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐσμὲ !

ΕΣΜΕ (Κατανοοῦσα ὅτι ἐκτίθεται).

Κυρὰ μ', ὁ γυιὸς σου

ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ μ' ἔσωσε ἀπὸ τὸ λυσσασμένο

τὸ σκύλλο ἐκατάντησε ὁ φίλος τοῦ σπιτιοῦ μας.

Δὲν ξέρεις πόσο τὸν πονῶ ! σὰν νᾶναι ἀδελφός μου.

Ἄν ἤξευρες κι' ἢ μάννα μου πόσο τὸν συμπαθαίει !

• ΔΕΣΠΩ

Νὰ ἰδῶ στάρρεβωνήσια του, τί χάρη θὰ τοῦ κάμῃς ;

ΔΡΟΣΟΣ (ἐγειρόμενος)

Μάννα...

ΕΣΜΕ (Ταρασσομένη καὶ μετὰ βίας πρρσπαθοῦσα νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴν της).

Στ' ἀρρεβωνήσια του ;

ΔΕΣΠΩ

Ἐτοῦτες τις ἡμέρες

θ' ἀκούσης τὰ χαμπέρια του ! (Ἐγειρομένη). Μὲ τὸ συμ-
[πάθειο πάω.

(Ἀπέρχεται).

ΕΣΜΕ (Μετ' ἀδημονίας καὶ ἀνασύρουσα νὴν καλύπτραν)

Δρόσο, σ' ἀρρεβωνιάζουν ,

ΔΡΟΣΟΣ

Καὶ σύντομα. Τὴν Κυριακὴ μ' ἀλλάζουν δακτυλίδι.

ΕΣΜΕ (Μετ' ἀξέουσης ἀδημονίας).

Καὶ σύ... γιατί δὲ μοῦ μιλάς ; Νὰ μὲ σκοτώσης βάλθης ;

ΔΡΟΣΟΣ

Ὅταν ἐγὼ σοῦ ἔλεγα καὶ ποὺ θὰ καταντήσῃ
ἐτούτη ἡ ἀγάπη μας, ἡ ἄκρη της ποῖα θ' ἀναι,
μούλεγες ν' ἀγαπιώμαστε, νὰ μοιάζωμε τ' ἀηδόνια
ποὺ κελαδοῦν τὴν ἀνοιξὴ χωρὶς νὰ λογαριάζουν
τὸ ἄγριο χινόπωρο, τὸ σκοτεινὸ χειμῶνα...Μὰ νὰ το τὸ χινόπωρο, ξαγνάντισ' ὁ χειμῶνας
καὶ τὰ κακότυχα πουλιά, τὰ δυὸ τ' ἀγαπημένα
ποῦ νὰ χειμάσουνε θὰ πᾶν, π' οὔτε κλαρὶ κανένα
μὰ οὔτε καὶ ξεχειμαδιὸ τὰ στέργεται, τὰ θέλει ;

ΕΣΜΕ

Λοιπὸν τὸ ἀποφάσις ;... Δρόσο, θὰ μὲ ξεχάσης ;

ΔΡΟΣΟΣ

Στοῦ ἡλίου τὴ φωτολογὴ τὴ στράτα σὺν ξεχάνῃ
ν' ἀκολουθᾷ ὁ ἴσκιος σου, τότες θὰ σὲ ξεχάσω.

ΕΣΜΕ

Τὸν ἴσκιό ποῖος δυνάστηκε ἰπὸ τὸν ἀνθρώπο του
νὰ τὸν χωρίσῃ ;

ΔΡΟΣΟΣ

Ἡ συννεφιά... ἡ νύχτα... τὸ σκοτάδι...
ἔαπρόσκυψε τὸ σύννεφο, ὅπου θὰ σβύσ' ἐλπίδες,
ὅπου θὰ σβύσῃ ὄνειρα.

ΕΣΜΕ

Καὶ τὸ βαρὺ ἀέρι,
ποὺ ἀνασαινοῦν τὰ φτερὰ τοῦ ἔρωτα, τί κάνει ;
δὲν τὰ σκορπάει τὰ σύννεφα :

ΔΡΟΣΟΣ

Εἶναι βαρῖα καὶ μαῦρα.
ἀσάλευτα...

ΕΣΜΕ (Ἰδίᾳ)

Τὶ μῶμελλε τῆς ἔρημης νὰ πάθω !
Ἄχ ἔρωτα, μικρὸ παιδί ποῖος εἶπε τὸ πῶς εἶσαι,
καὶ δὲ σὲ λέγανε βουνό, ποὺ μέσ' τὰ σωθικά του
θρέφει τὴ λαύρα, τὴ φωτιὰ κι' ἀλοίμονο σ' ἐκεῖνον
ποὺ μαγευθῆ ἀπ' τὴ χλωρὴ, τὴν πράσινη κορφὴ σου !
Ἐχάθηκε.(Μένει ἐπ' ὀλίγον ἐν σκέψει, καθ' ἣν προσβλέπει
τὸν Δρόσον ἰκευτικῶς).

Μὲ ἀγαπᾷς ;

ΔΡΟΣΟΣ

Καὶ μόνον σ' ἀγαπάω ;
Δὲν εἶν' ἀγάπη τούτη ἡ δῶ π' ἀκῶ μέσ' στὴν καρδιά μου !
εἶναι... ἀκόμα ποῖος τρανὴ, εἶναι φωτιὰ ποὺ καίει,
εἶν' ἀνυπόφορος καῦμός !

ΕΣΜΕ

Είμαι ἐγὼ βρυσούλα,
ἔχω νερὸ ἀθάνατο, ἔχω γλυκεῖα δροσούλα,
καὶ ἔλα πιεὲ νὰ δροσισθῆς. Εἶμαι ἐγὼ κλαράκι
κι' ὁ ἴσκιος μου σὲ καρτερεῖ.

ΔΡΟΣΟΣ

Τὰ πράσινά σου φύλλα,
τὰ μῆλά σου λιμπίζουμαι, πεντάμορφη μηλιά μου...
μὰ πῶς καὶ ποῦ θὲ νὰ διαβῶ ποῦναι γκρεμὸς στὴ μέση,
γκρεμὸς ποῦ δὲ διαβαίνεται, στράτες ποῦ δὲν πατιῶνται!

ΕΣΜΕ

Ἔχει ὁ ἔρωτας φτερά, κι' ἂν μὲ πονῆς, μὲ θέλῃς
ὅπως σὲ θέλω σὲ πονῶ, δανείσου τα καὶ πέτα.

ΔΡΟΣΟΣ

Νὰ δανεισθῶ μου λὲς φτερά, μὲ κράζει νὰ πετάζω.
Μὰ δὲν μοροῶ γιατί φυσᾶ βοριάς κι' ἀνεμοζάλη,
καὶ δὲν ἀντέχουνε φτερά σὲ τέτοια θεοπόντια.
Στάσου, μηλιά στὸν τόπο σου καὶ γὼ στὸν ἰδικὸ μου,
ἦταν τῆς μοίρας μας γραφτὸ ν' ἀγαπηθοῦμε τόσο,
μονάχα γιὰ νὰ νιώσουμε τοῦ χωρισμοῦ τοὺς πόνους.

ΕΣΜΕ

Νὰ χωρισθοῦμε ; καὶ τὸ λές ; Θαρρεῖς πῶς εἶν' ἀγκάθι
στὰ δάκτυλά σ' ὁ ἔρωτας, γιὰ νὰ τὸ βγάλῃς δίχως
τοῦς πόνους νὰ σκιαχτῆς; Μὲ τόση εὐκολία
σὰν ἤμπορεῖς νὰ λησμονᾶς ; θὰ πῆ μὲ τὴν καρδιά σου,
ποτὲ σου δὲ μ' ἀγάπησες. Μ' ἐμὲ περιγελοῦσες,
ἦταν τὰ λόγια ψεύτικα καὶ ψεύτικοι οἱ ὄρκοι.

ΔΡΟΣΟΣ

Πῶς εἶμαι Ἑλληνόπουλο, πῶς εἶσαι Τουρκοπούλα,
πῶς προσκυνᾶω τὸ Χριστό, προφήτη πῶς δοξάζεις
ἂν μὲ τὸ νοῦ σου ἔβανες, τὰ λόγια σου ἐτοῦτα.

ποῦ μοῦ ξεσχίζουν τὴν καρδιά δὲ θάλεγες.

ΕΣΜΕ (παροξυνομένη)

Αἶ, Δρόσο!

Δὲ μ' ἀγαπᾶς, δὲ μὲ πονεῖς! Τὸν ἴδιο πόνο, ὄχι!
δὲν ἔχεις, δὲν ἀκοῦς καὶ σύ. Τὸ ἴδιο καρδιοχτύπι
ἂν ἐνοιωθες, δὲ θάβαινες σύνορα στὴν ἀγάπη.

(Ἐντονότερον)

Εἶν' ἡ ἀγάπη τῆς καρδιάς σεισμός, ποῦ στὴ βοή του
τρέμουνε, τρίζουν τὰ τζαμιά, σείονται ἡ ἐκκλησίες,
βυθίζονται τὰ σύνορα καὶ σβυόνται τὰ σημάδια
ποῦ σὲ θεριόγνωμες φυλές, σὲ χώρες ἐχθρεμμένες
τὸν κόσμο ξεχωρίζουνε...

(Ἐντονότερον)

Αἶ, Δρόσο! Δρόσο! ὄχι!

δὲν ἔχει συνορ' ὁ Θεός, οὔτε ἡ πλάση ἄκρη
καὶ ἡ ἀγάπη κρατημοῦς... Τοῦ ἡλίου τῆς ἀχτίδες
νὰ φυλακώση ποιὸς μπορεῖ; Στὸ χόχλο του ἐπάνω
κατεβασμένο ποταμὸ στερνὰ ἀπὸ φουρτούνα,
ἀπ' ἔξαφνο καταρροσὸ ποιὸς ἤμπορεῖ, γιὰ πὲς μου,
νὰ τοῦ κρατήσῃ τὴν ὀρμή;

(Εἰσέρχεται ὁ Στράτος μὴ δρώμενος ὑπ' αὐτῶν)

Καρδιὲς π' ἀδερφωνόνται,

ψυχὲς ποῦ στεφανώνονται καὶ σφιχταγκλιαζόνται
νὰ ξεχωρίσῃ ποιὸς ἔμπορεῖ;

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

Οἱ αὐτοί, Στράτος

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Μετὰ βαρείας φωνῆς καὶ βλέμματος βλοσυροῦ κατ' ἀμφοτέρων).

Ἡ πίστη κ' ἡ Πατρίδα!

(Ἡ Ἑσμὲ καὶ ὁ Δρόσος στρέφονται, ἐπὶ τῇ θεᾷ δὲ τοῦ Στραίου μένουσιν ἐνεοὶ ἐνῶ καταπίπτει ἡ Αὐλαία).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Δωμάτιον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Χατιγγιᾶς),

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἑσμὲ (Μόνη)

(Κάθεται ἐπὶ τοῦ τουρκικοῦ ἀνακλίντρον ἅμα τῇ ἄρσει τοῦ παραπετάσματος ἐγείρεται).

ΕΣΜΕ

Γιατί, Θεέ μου, ὁ ντουνιαῶς μιὰ Πίστη νὰ μὴν ἔχη ἀφοῦ πατέρα ἔκανε καὶ Πλάστη ἕνα ξέρει ;
Μὲ μιὰ καρδιά, μὲ μιὰ ψυχὴ, ἀδελφωμέν' ἢ πλάση,
ἀγκαλιασμένος ὁ ντουνιαῶς, μὲ μιὰ μονάχα γλῶσσα,
μ' ἕνα προσκύνημα γιατί, Θεὲ νὰ μὴ δοξάζῃ
τὴν παντοδυναμίαν Σου, τὴν ἀφθαρτή σου δοξα ;

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Χατιγγιᾶ καὶ Ἑσμὲ.

ΧΑΤΙΓΓΙΕ

Εἶσ' ἔτοιμη ;

ΕΣΜΕ

Ναί, ἔτοιμη. Πῶς εἶσαι μάννα
ΧΑΤΙΓΓΙΕ

Ὅπως

ταῦτ' ἀνάμεσα στὰ δυὸ λιθάκια. Ἐ! παιδί μου,
τὰ βλέπω γὰρ τὰ νούμερα. Πάει, τὸ κυπαρίσσι
ἔγυρε.

ΕΣΜΕ

Σώπα, μάννα μου, κ' ἡ γιάτρισσα, ποὺ τώρα,
σὲ καταπιάστηκε, θὰ ἰδῆς καλὰ ποὺ θὰ σὲ κάνη.

ΧΑΤΙΓΓΙΕ

Ἡ καλωσὺν' ἀπὸ μπροστὰ τὸ βλέπεις πῶς μ' ἐπῆρε.
Νὰ κλείσω μάτι δὲν μπορῶ, γιὰ νὰ σταθῶ, λιγούρα
καὶ στένεμμα ἀδιάκοπο. Ἄϊ στὸ καλὸ, ποῦν τούτη
ζωή!

ΕΣΜΕ

Ἡ γιάτρισσα σπαθὶ στὸ χέρι της δὲν ἔχει
νὰ κόψῃ τὴν ἀρρώστιά σου μὲ μιᾶς. Μὲ τρεῖς καὶ τούτη
τώρα ποὺ πᾶμε τέσσερες φορὲς, τῶθελες, μάννα.
νὰ γιατρευθῆς ;

ΧΑΤΙΓΓΙΕ

Ἄχ! κόρη μου! δὲν πόρρεσαν νὰ κάμουν
τίποτα οἱ γιατροί, καὶ σὺ σὲ μιᾶς γρηῶς τὸ χόρτο
στηρίζεις τίς ἐλπίδες σου ;

ΕΣΜΕ

Καμμιά φορὰ δὲν εἶδες
πῶς ξέρουν πειότερα οἱ γρηῶς ἀπ' τοὺς γιατροὺς σου ;

ΧΑΤΙΓΓΙΕ

Πᾶμε
καὶ ὁ Θεὸς ποοῦνε ψηλὰ ἡμέρες ἄς μοῦ δώκῃ.

(Συγκεκριμένη)

Νὰ ζήσω θέλω νὰ σὲ ἰδῶ νύφη, καὶ τότε', Ἑσμὲ μου,
ὁπότε θέλει, ἄς ἐρθῇ. Θὰ πάω ἀναπαυμένη
μὲ διχωτὰ παράπονο.

ΕΣΜΕ (Τῇ Χατιγγιᾶ μὲ σγίνησιν)

Πᾶμε, καλή μου μάννα
πᾶμε χρυσῇ μαννούλα μου, καὶ ὁ Θεὸς ἐμένα

τὸ ἔρημο τὸ ὄρφανὸ θὰ λυπηθῆ. Θὰ γιάνης.
(Ρίπτουσαι τὰς καλύπτρας των ἀπέχονται).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Κάμεν (μόνη)

(Εἰσέρχεται ἅμα τῇ ἐξόδῳ των κρατοῦσα μικρὸν τύμπανον γτέφι)
KARMEN

Τρεῖς μέρες πᾶνε σήμερα, τὸν Μπίρκο πού δὲν εἶδα
καὶ ὄρες τρεῖς δὲν εἶδα γειὰ στασιὸ τοποῦ δὲν ἔχω.
Σάμπως κουνούπια νὰ μέ τρῶν, ψύλλοι νὰ μέ τσιμπᾶνε,
γυρίζω δίχως νὰ σταθῶ. Σπίτι δὲ μὲ χωράει.
Σκαλίζοντα, σκαλίζοντα, ἔβγαλα τίς φωτιές μου.
Μέτωρο τὸ μέτωρο, οὔπ; πιάστηκα στὴν παγίδα.
(Ἄδει χορεύουσα ἐν ταύτῳ χορὸν ἀδιγγανικόν).

*Γ' ἔχεις, καρδιά μου, πού βογγᾷς.
πές μου, καρδιά μου, τ' ἔχεις,
πού σὰν πουλάκι φτερακᾶς,
πού σὰν πουλάκι τρέχεις;*

(*Επωδός)

*Πές μου, καρδιά μου, τ' εἶ' αὐτὸ
τό τίκι τάκα, τίκι τό;*

(Εἰσέρχεται ὁ Μπίρκος ἀπαρατήρητος καὶ διὰ κωμικῶν κινή-
σεων μιμεῖται τὸν χορὸν τῆς Κάμεν).

*Δὲν εἶν' ὁ ἔρωτας ἀνθός
μαζὶ του γιᾶ νὰ παίξῃς
μόν' εἶναι βάτος μ' ἀγκαθιές
κτ' ἀλλοίμονο ἀν' μπλέξῃς!
Πές μου, καρδιά μου, τ' εἶν' αὐτὸ
τό τίκι τάκα, τίκι τό;*

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Κάμεν, Μπίρκος

KARMEN

(Στρεφομένη καὶ ἐκπλησσομένη ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ Μπίρκου).
Ἄ!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄσους εἰσῆλθεν ἐνῶ ἡ Κάμεν ἐχόρευε, - καὶ ἔκαμεν παρεμφερεῖς
αὐτῇ κινήσεις ἐμπαίζων αὐτὴν χωρὶς νὰ παρατηρηθῆ).

Οὔπ! καὶ σὲ ρούμπωσα.

KARMEN

Μπά! κακὴ σ' ἡμέρα.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Καὶ τὴν ψυχρὴ σ' αὐγὴ.

KARMEN

Καὶ ἀπὸ πότε μπήκες;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Νά, τώρα πού τριτσίναγες, ποῦκανες τρίτζι τρίτζι,
πού πήδαγες καὶ σκάντζευες κι' ἔκανες σὰν μουλάρι
ντινιάρικο.

KARMEN

Ἐχόρευα, πουλόρι μου.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ρὲ λύκος!

πούν' τοῦτος γιὰ χορός.

(Μιμούμενος τὸν χορὸν τῆς Κάμεν)

KARMEN

(Γελᾶσα)

Μὴ φᾶς γιατί φουσκώνεις τέτοια
κοροῖδα σὰν κ' ἐσὲ θαρρεῖς πὼς ξέρουν νὰ χορέψουν
τὸν ἀδιγγάνικο χορὸ; Νὰ κάναν μέλι ὄλες

οί μέλισσες, θὰ ιρωῶγαν.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄ! ντέ! πές το γιά... κ' οί γύφτοι,
μαθές τὸ σοῖ σου (Ὑπερηφανευόμενος)

Ἦρ' θές νὰ δῆς τὸ πῶς χορεύουν,
νὰ δῆς τὸ πῶς οἱ Ἕλληνες γυροβολιὰ τὸ φέρνουν;
Σὰν θές τὰ παραδείχνομε· χορεύεις καὶ χορεύω.

ΚΑΡΜΕΝ

Γιὰ κὰν' ἀρχὴ γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ σὲ καμαρώσω.

Ρίπτει τὴν ράβδον του καὶ ἀφαιρεῖ τὰ τσαρούχια του)

Ἄιντε, καῦμέν' Ἑλληνικό!

ΚΑΡΜΕΝ

Κρατιοῦ, μὴ πέσης χάμω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τώρα θὰ δοῦμε ἀπ' τοὺς δυὸ τὸ ποιὸς θὰ πέση κάτω.
(Πιῖει τὰς χεῖρας του).

Καλεύβεις ἀρβανίτικο, σουρτό; τί θέλεις, πές μου,

ΚΑΡΜΕΝ

Ἄπ' ὅ,τι ξέρεις.

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Κάμνων ν' ἀρχίσῃ καὶ αἴφνης ἰστάμενος)

Νὰ σοῦ ἴπῳ ὅποιος θὰ φάῃ τὸν ἄλλον

τί θὰ κερδέψῃ;

ΚΑΡΜΕΝ

Σὰν τί θές;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄν γὼ σὲ πάρω κάτω,

θὲ νὰ μοῦ δώκῃς τὸ φιλί. Κι' ἂν σὺ μὲ βάλῃς κάτω,

γὼ θὰ στὸ δώκω τὸ φιλί.

ΚΑΡΜΕΝ (κτυπῶσα τὴν ρινὰ της).

Σὲ τρώει τὸ κούτα.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τότες

κάθομαι κάτω κατὰ γῆς καὶ λέω τὸ βεληγκέα.
(Κάθηται).

ΚΑΡΜΕΝ

Ἐλα! σηκώσου! Στέργομαι.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Ἐγειρόμενος)

Τήρα μὴ μοῦ τὸ στρίψῃς.

ΚΑΡΜΕΝ (ἰδίᾳ).

Χόρεψε πρώτα καὶ σοῦ λέω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Ἀναστρέφων τὰ περιβραχιονία του).

Ἄιντε!

ΚΑΡΜΕΝ

Κρατιοῦ, μὴν πέσης.

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Χορεύει ψάλλον τὸ κάτωθι ᾄσμα)

Ὅλες οἱ δάφνες δάφνες
κι ὄλες οἱ μαυρομάτες,
ὄλες φιλλὸς μοῦ δῶσαν
κι ὄλες μὲ βαλαντιῶσαν.
Μὰ μιὰ μικρὴ δαφνοῦλα
μοῦκαρε τὴν καθοῦλα·
κείνη φιλλὸς δὲ δίνει,
πολὸν καῦμὸς μ' ἀφήνει.

(Διέρχεται χορεύων πρὸ τῆς Κάρμεν. ἦτις μὲ ὁμοίᾳ αὐτοῦ κινήσας ἀπομιμείται τὸν χορὸν του, Μετὰ δύο τρεῖς στροφάς του ἡ Κάρμεν ἀπέρχεται ἀκροατήρητος, ἐνῶ ὁ Μπίρκος ἐξακολουθεῖ χορεύων ὅτε εἰσέρχεται ἡ Ἑσμὲ χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ).

Σ Κ Η Ν Η Ε'.

Ἔσμε Μπίρκος

ΕΣΜΕ

Ἄ!

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Μὴ ἐννοήσας τὴν Ἔσμε καὶ ὡς ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ καταληφθεὶς)

Φέξε!

('Ἐπιχειρῶν νὰ τὴν ἐναγκαλισθῆ μένει ἐβρόντητος καὶ κεχη-
νὼς ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς Ἔσμέ).

Μπᾶ!

ΕΣΜΕ (Ὁργίλως)

Τί κάνεις δῶ;

ΜΠΙΡΚΟΣ ('Ἰδίᾳ καὶ ξύων τὴν κεφαλὴν του).

Ἔσπατε μέσ' στὸ ρόζο.

ΕΣΜΕ

Πῶς δὲ μιλάς;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' τί νὰ πῶ; Ξέρω κ' ἐγὼ τί κάνω;...

Δὲ βλέπεις γιά; ὦρή; Γυροβολιὰ τὸ φέρνω... ψίχα
νά! ψίχα ἐξεφάντωνα...

ΕΣΜΕ

Καὶ γιὰ νὰ ξεφαντώσης

ἦρθες ἐδῶ στὸ σπίτι μου...

ΜΠΙΡΚΟΣ ('Ἰδίᾳ)

Ἔδῶ σὲ θέλω. Μπίρκο

λόγο μὲ μπούκλα γιὰ νὰ εἰπῆς.

(Τῇ Ἔσμέ).

Ἦρ' μὴ κακομουτριάζης
καὶ μ' ἀποπαίρνης ἔτσι γιά... πομόνεψε κομμάτι.
Σάμπως τί λὲς πῶς ἔκαφα κανένα, τοῦ κυνήγου

γιὰ νὰ μὲ πάρετε...

(Μειδιῶν καὶ ἐξάγον τοῦ σελαχίου τοῦ ἀνθοδέσμη).

Γιὰ δὲς τί σοῦφερα;... τὰ βλέπεις;
Κουτσούμπα. Ἄιντε ντέ... Γιὰ δὲς; Τάφερε ἄνω κάτω
τὰ πλάγια, τὰ κατσάβραχα ὡς πού νὰ σοῦ τὰ μάσω.
Πάρ' τα!

ΕΣΜΕ

(Μετὰ τινα σιγὴν καὶ μετ' ἀγανακτήσεως κτυπῶσα τὴν χεῖρά
του, ἀφ' ἧς ἐκφεύγουν τὰ ἄνθη).

Ποτέ!

ΜΠΙΡΚΟΣ (ἀλγῶν).

Ἄ! οὐφ!

ΕΣΜΕ

(Περιφρονητικῶς καὶ μετ' ἀξέουσης ἀγανακτήσεως)

Ποτέ, ἑλληνικὰ λουλούδια
δὲ θὰ στερχθῶ στὰ στήθη μου· πὰρ' τ' ἄνθη σου καὶ φεύγα

ΜΠΙΡΚΟΣ

Δὲ φταῖς ἐσύ, ὦρή! Ὁ Δρόσος φταίει.

ΕΣΜΕ (ἐνθαρρυνομένη)

Ὁ Δρόσος;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἐκοιὸς πού μου τὸ πρόσταξε τὰ ἄνθη νὰ σοῦ μάσω.

ΕΣΜΕ (μειδιῶσα)

Ὁ Δρόσος σοῦ τὸ πρόσταξε;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Αὐτός. Ἄμ' δά, ποιὸς ἄλλος;

Ἦ λὲς πῶς εἶχα γὰ ἀδειά, μαζεύοντας λουλούδια
γιὰ νὰ χαζεύω κουτουροῦ; Νὰ χιῖς πού ἦμουν στὸ σπίτι,
μὲ πρόσταξε.

ΕΣΜΕ (περιχαρῆς)

Ἄληθινά;

ΜΠΡΙΚΟΣ

Ἐληθινά, ζαέρι.

ΕΣΜΕ

(Ἐσπευμένως συνάζουσα νὰ διασκορπισθέντα ἄνθη).

Τρέξε τοῦ Δρόσου γιὰ νὰ πῆς πὼς τᾶνθια του τὰ στήθια
στολίζουν τῆς Ἐσμῆ! Φτερά κάνε καὶ πέτα... τρέχα |...

ΜΠΙΡΚΟΣ (ιδίᾳ)

Μεγάλος εἶσαι, πλάτανε, μὲ τὰ κουμπιὰ πὸν κάνεις.

Θαμματουργὰ τὰ ἄνθια σας, βουνά μου παινεμένα.

(Στρέφεται καὶ σπεύδει νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλ' εἰς τὴν φωνὴν τῆς Κάρμεν,
εἰσελθούσης ἐκ τοῦ ἀντιθέτου σημείου, ἵσταται καὶ μὴ δρώ-
μενος ὑπὸ τῆς Ἐσμῆ κτυπᾷ διὰ τῶν γρόνθων τὸ
τὸ στήθος του εἰς ἔνδειξιν ἀγανακτήσεως.

Σ Κ Η Ν Η Σ Τ'.

Κάρμεν καὶ οἱ ἄνω.

(Μὲ δίσκον καὶ δύο κύπελλα καφέ).

Ποῦν' ἡ κυρά ;

ΕΣΜΕ

Ἐστάθηκε εἰς τῆς Φατμῆς τὸ σπίτι.

ΚΑΡΜΕΝ

Καὶ ὁ καφές ;

ΕΣΜΕ (Στρεφομένη)

Μπίρκο !

ΜΠΙΡΚΟΣ (Παύων νὰ χειρονομῇ

Ἐδῶ !

ΕΣΜΕ

Ἐλα νὰ σὲ φιλέσω.

Ἡ Ἐσμῆ

37

ΜΠΙΡΚΟΣ (ἐπανερχόμενος)

Ἄμ' τί! θὰ μὲ τρατάρετε ;

ΚΑΡΜΕΝ (Προσφέρει μειδιῶσα)

Ἐλα. Μὴν καμαρώνῃς.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Λαμβάνων).

Ἄς δοκιμάσω τί λογιῆς εἶν' τούτῃ ἡ μουντζούρα !
δὲν ἔχω πιεῖ στή ζήση μου. Τώρα μ' γειὰ θὰ κάνω,
ἐβίβα τὸ λοιπός.(Κενῶν βίβα τὸν καφέ καίεται καὶ ρίπτει τὸ κύπελλον κατὰ
τῆς Κάρμεν).Ἄ! οὐφ! ἐκάηκα! Οὐφ!... πᾶνε
τὰ χεῖλια μου, ἡ γλωσσά μου. Μ' ἐπῆρτε στὸ λαιμό σας.

(Ἡ Ἐσμῆ γελᾷ, ἡ Κάρμεν καγχάζει).

Ἦρ' δὲ μοῦ λέτε, ἔξυπνες, μὲ πῆρτε γιὰ κορόϊδο
ὁποῦ μοῦ φέρτε γιὰ νὰ πιῶ κειὸ τὸ θερμό, ποῦ γροῦνι
γιὰ νὰ μαδῆσ' ἡμπόραγε ;

ΚΑΡΜΕΝ

Μὰ γιὰ κρασί τὸν πῆρες,
ποῦ μονομιᾶς τὸν τραβήξετε ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Κόττα θαρρεῖς πὼς εἶμαι
γιὰ νὰ τὸ πίνω ἄπ' ὀλίγο καὶ νὰ τηράω τὸν ἥλιο ;
Ἄιγτε νὰ μοῦ τὸ γράψετε. Ὅταν μὲ ἴδῃτε ἄλλη
φορὰ νὰ μπῶ στὸ σπίτι σας, βουλῶστέ μου τᾶχνάρι.(Κτυπᾷ διὰ τῆς παλάμης τὸ πέλαμα τοῦ τσαρουχιοῦ του, χάνων
δὲ τὴν ἰσορροπίαν πίπτει καὶ ἐγερθεὶς ἀπέχεται δρομαίως, πορα-
κολουθούμενος ὑπὸ τῆς Κάρμεν γελώσης).

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Ἔσμε (μόνη).

(Βλέπουσα εὐέλπις καὶ περιχαρῆς τάνθη).

ΕΣΜΕ

Ζουμπούλια μου, βιολέττες μου, λουλούδια μου μοσχάτα,
 ποῦ τῆς ἀγάπης ξέρετε τὴ μυστικὴ τὴ γλῶσσα,
 ποῦ ἡ καρδιές σας ἔχουνε πιστούς τοὺς ταχυδρόμους,
 γιὰ πέστε μου, μὲ ἀγαπᾶ; ἂν μ' ἀγαπᾶ, ἀνθεῖτε...
 χύσεται ἀκόμα ὠμορφιά, χύσεται ἀκόμα μύσχο·
 ἄλλοιῶς ἀπὸ τὰ χέρια μου νὰ πέστε μαραμένα.

(Σινῶσα βλέπει τάνθη)

Δὲ μαραινόστε;... Πλειότερο ἀνθοβολεῖτε;... Θεέ μου!
 Δοιπὸν ὁ Δρόσος μ' ἀγαπᾶ; Θεόστελητῃ χαρὰ μου!

ΣΚΗΝΗ Η'.

Δρόσος καὶ Ἔσμε.

ΔΡΟΣΟΣ

Μὲ τοὺς ἀνθοὺς μ' ἂν γνώριζες κουβέντα γιὰ ν' ἀνοίξης
 θὰ στὸ εἶπαν καὶ θὰ προσμενες.

ΕΣΜΕ

Ἐπρόσμενα, πουλί μου,
 ὅπως προσμένουν οἱ ἀνθοί, τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια
 στὴ διψασμένη ρίζα τρυστὰ δάκρυα τῆς αὐγούλας,
 τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἴδρωτα. Μὲ ἀγαπᾶς ἀκόμα;

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄν σ' ἀγαπῶ! καὶ τὸ ρωτᾶς. Καὶ τὸ ρωτᾶν τὰηδόνι
 ἂν τὴ λαλιά τ' ἀγαπᾶ: Τὸν ἄρρωστο ποῦ σβένει,
 ποῦ ξεψυχάει τὸν ρωτᾶν ἂν θέλει τὴν ὑγεία του

κί ἂν ἀγαπάει τὴ ζωή;

ΕΣΜΕ

Πές μου, ψυχὴ μὴν εἶσαι
 ἤρθες ἐδῶ, προτοῦ διαβῆς τὰ σύνορα τοῦ κόσμου,
 γιὰ νὰ μοῦ πῆς τὸ ἔχε γειά· ψυχὴ ἂν εἶσαι στάσου
 νὰ ρίξω ἀπὸ πάνω μου τὴ ζάλα τῆς ζωῆς μου
 ποῦ μοῦ βαρυναίενι τὸ κορμί, ψυχὴ κ' ἐγὼ νὰ γίνω.
 Κι' ὅπως πετᾶνε στοὺς ἀνθοὺς οἱ χρυσοπεταλοῦδες
 μ' ἀδελφωμένα τὰ φτερά, ἔτσι ἀγκαλιασμένες
 κ' οἱ πονεμένες οἱ ψυχές νὰ σχίσουνε τὸ χάος,
 νὰ ἀνέβουῦν στοὺς οὐρανοὺς, κ' ἐμπρὸς εἰς τὸ Θεό μας
 στέκοντας νὰ τοῦ εἰποῦν: «Θεέ! Διωγμένες ἀπ' τὸν κόσμο,
 κατατρεγμένες κεῖ στὴ γῆ, ἤρθανε δῶ σὲ σένα,
 ἐδῶ ὅπου μὲ κόκκαλο δὲν χτίζουνε παλάτια
 καὶ σ' αἵματα ἀνθρωπινὰ δὲ βάφονται πορφύρες,
 ἐδῶ ποῦ διαμαντόπετρες ὁ θρόνος σου δὲν ἔχει
 κρυσταλλωμένα δάκρυα κ' αἵματά παγωμένα.

(Μετὰ πόνου καὶ περιπαθείας).

Ἀγαπημένες ἤρθανε ἐδῶ ποῦ τὴν ἀγάπη
 δὲν τὴν χωρίζουν σύνορα γιὰ νὰ τὶς στεφανώσης.

ΔΡΟΣΟΣ (τρυφερώς)

Γιατί, Ἔσμε, στὰ ὄνειρα γυρεύεις τὴ χαρὰ μας!
 Πῶς τὴ ζητεῖς στὰ μνήματα, ὅπου κανεῖς δὲν ξεύρει
 πὶς ἀπ' τὸν ἥλιο τῆς ζωῆς ἂν βγαίνη ἄλλος ἥλιος,
 ἂν εἶναι ἄλλος οὐρανὸς μ' ἀστέρια καὶ μὲ πούλιες
 καὶ μὲ αὐγούλες μαγικές; Κανένας δὲν τὸ ξέρει
 τί στράτα θὲ νὰ πάρωμε...

ΕΣΜΕ

Καὶ τί νὰ κάμω, πές μου
 νὰ σ' ἀπολαύσω, Δρόσο μου; Τί θέλεις; τί γυρεύεις;

ΔΡΟΣΟΣ

Ποθεῖς νὰ ζήσωμε μαζί;

ΕΣΜΕ

Και μοναχὰ ἐτοῦτο ;
Και νὰ πεθάνουμε μαζί. Μαζί μὲ σὲ στὸν κόσμο,
μὲ σένανε στὸ θάνατο, καὶ ἀγκαλιὰ στὸν τάφο.

ΔΡΟΣΟΣ

Τότες, Ἐσμέ, τί κάθεσαι ; τί στέκεις καὶ δὲν βάνεις
μὲ τῆς ἀγάπης τὸ λαυρὸ φωτιά, νὰ ξελαυρίσης
τὸ φράχτη ἀδιάσειστο, ὅπου μᾶς ξεχωρίζει ;
Πῶς δὲν περνᾷς τὰ σύνορα, τὸ βράχο πῶς δὲ σπρώχνεις ;
Δὲν τὸν κυλᾷς στὴ διάβα σου ν' ἀρθῆς στὴν ἀγκαλιά μου ;
Ἔλα στὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ, τὴ δόξα του προσκύνῃ
προσκύνησε τὰ πάθη του καὶ φίλει τὸ Σταυρὸ του,
φόρεσ' τον γιὰ στολίδι σου νὰ ἰδῆς πῶς θὰ σοῦ μοιάξῃ.
Τὶ ὠμορφιά στὶς ὠμορφιές ! τί χάρη μέσ' στὶς χάρες !
Τὶ λάμψη μέσ' στὴ λάμψη σου ! Σὲ βάνω μὲ τὸ νοῦ μου.
ντυμένη στὰ ἑλληνικὰ καὶ μπρὸς στὴν Παναγιά μας
τὴν προσευχὴ σου γιὰ νὰ λές. Τί ζωγραφιά πού θᾶναι.
(Ἡ Ἐσμέ φαίνεται ἀσχάλλουσα).

Μιὰ προσκυνήτρα σὰν κ' ἐσὲ καὶ μιὰ θεὰ σὰν κείνη,
γονατισμένος ἄγγελος μπρὸς στοῦ Θεοῦ τὴ Μάννα,
βάλε μὲ νοῦ, τί ὠμορφιά !

ΕΣΜΕ (Ἀγωνιώσα)

Ἄχ ! Δρόσο, στάσου...

ΔΡΟΣΟΣ

Πᾶμε

στὴν ἐκκλησιά μας, γιὰ νὰ δῆς ἐκεῖ τὴν Παναγιά μας,
πόσο σοῦ μοιάζει ! Τί γλυκειά πού εἶναι σὰν κ' ἐσένα...
Ἄν ἦσουνα στὸ πλάι της καὶ γιὰ νὰ προσκυνήσω
στὴν ἐκκλησιά ἂν ἔμπαινα, δὲ θᾶξερα ποιά εἶνε
ἀπὸ τίς δυὸ ἢ Παναγιά !

ΕΣΜΕ

(Ἦτις διακοῦντος τοῦ λόγου τοῦ Δρόσου φαίνεται στενοχωρημένη καὶ εἰς ἄκρον συγκεκλιμένη).

Ἄ ! στάσου, κυνηγέ μου,

μὴ τὸ μαυλᾷς περσότερο τὸ ἄμυαλο πουλάκι,
γιατ' εἶναι ἔτοιμο φτερὸ νὰ χύσῃ στὸν ἀέρα
καὶ στὰ χρυσᾶ σου ξώβεργα νὰ πέσῃ. Στάσου ! στάσου !
Μὴ μ' ἀναγκάζῃς ν' ἀρνηθῶ τὸ φουντωτὸ κλαρί μου
πού τὰ κλωνόρια του φωλιά ἀπὸ μικρὸ πουλάκι
τᾶχω. Σὰν πᾶ' ἢ μάννα του, φέρνοντας μέσ' στὸ στόμα
φαῖ γιὰ τὸ πουλάκι της, νερὸ νὰ τὸ ποτίσῃ
καὶ βρῆ τὸν τόπο ἀδειανὸ καὶ τὴ φωλειὰ της ἔρημη,
τί θὰ γενῆ ἢ δύστυχη ! Τί θὰ γενῆ ; Ποιά γλῶσσα
ἀνθρώπου θὰ τὸ δυνασθῆ νὰ τὴν παρηγορήσῃ ;
Τίνος τὰ χεῖλη βάλαμο θὰ δυνηθοῦν νὰ στάξουν
στὴν προδομένη της καρδιά ;

ΔΡΟΣΟΣ

Θὰ δυνηθῆ ἐκεῖνος
ὅπου τὰ πάντα δύνεται. Αὐτὸς πού τις καρδιές μας,
Ἐσμέ μου, ἐστεφάνωσε...

ΕΣΜΕ

Παρηγοριὰ λὲς νᾶβρη ;
Ἢ ὅταν μὲ ἰδῆ μ' ἑλληνικά, μ' ἄλλη πατρίδα, μ' ἄλλη
πίστη, νεκρὴ θὰ σωριασθῆ. Ζωὴ μισοσβυσμένη
θαρρεῖς πῶς ἔχει δύναμη σὲ τέτοι' ἀνεμοζάλη
ν' ἀνδέξῃ ; Ὁχι !... θὰ σβεσθῆ !... Καὶ ποιά θὰ εἶν' αἰτία ;
καὶ ποιὸς στῆς μάννας τὴν καρδιά θὰ μπήξῃ τὸ μαχαῖρι ;
Ἢ κόρη της ἢ ἀκριβή... καὶ θᾶχῃς μπιστοσύνη
σ' ἐμέ ; Γιὰ τὴν ἀσχώρετη, τῆς μάννας τὴν προδότρα,
θὲ νᾶχ' ὁ Δρόσος ἀγκαλιὰ ; Γιὰ τὴν ὄχι πού σχίζει
τὰ σωθικά τῆς μάννας της νὰ γεννηθῆ, θὲ νᾶχῃς
κόρφο ; Δὲ θὰ τὴν σκιάξῃσαι ;—Γιατί νὰ σ' ἀγαπήσω ;
Γιατί στὸν κόσμον νὰ σὲ ἰδῶ, τόσο νὰ σὲ λατρέψω ;
Λαχτάρ' ἀκράτητη ν' ἀκῶ νᾶρθῶ στὴν ἀγκαλιά σου
καὶ νὰ μὴ δύναται ; Γιατί ;

ΔΡΟΣΟΣ

Πέταξε, πέδικά μου,
μιά φτερουγιά και κάθισε στο ποθητό κλαρί σου.
Ένα άχνάρι κατά 'δῶ ἄν κήνης, θ' ἀγκαλιάσης
τὴν εὐτυχία, τὴ χαρά. Παραδαρμένο κύμα,
ἀκόμη ἔνανε παλμὸ και βρίζεις τὰ κρογιάλι
π' ὀλόχαρο σὲ καρτερεῖ...

ΕΣΜΕ

Τὴν πίστη, τὴν πατρίδα
ἔμπορῶ γιὰ νὰ τὴν ἀρνηθῶ. Μὰ τὴ γλυκειά μου μάννα,
τὴ μάννα ποὺ μ' ἐγέννησε, ποὺ μ' ἔχει βυζαγμένη,
τὴ μάννα ποὺ μ' ἀνάθρεψε, ποὺ μ' ἔχει ἀναταγμένη,
πῶς ἔμπορῶ νὰ ἀρνηθῶ; Τὶ θὰ νὰ πῶ στὸν Πλάστη,
ὅταν μιὰ μέρα θὰ κριθῶ; Τὶ θὰ τοῦ πῶ; γιὰ πές μου;
«Γιὰ τὴν πατρίδα» θὰ Τοῦ εἰπῶ, «ἀρνήθηκα ἐκεῖνη.
ποῦχα πατρίδα μου, γιὰτὶ ἀπόκτησα μιὰ ἄλλη,
μιὰ ἄλλη πειὸ λαμπρότερη, τὴ ζηλευτὴ Ἑλλάδα».
Καὶ γιὰ τὴν πίστη, θὰ Τοῦ εἰπῶ, «ἀρνήθηκα ἐκεῖνη
ποὺ ἴλατρευα, ποὺ δόξαζα, γιὰ μιὰ ἄλλη πίστη,
τὴν πίστη ποὺ ἀνάστησε πεθαίνοντας ὁ γυιὸς Σου
ἀπάνω στὸ βαρὺ σταυρὸ, προσκύνησα, Θεέ μου!»
Μὰ γιὰ τὴ μάννα τί θὰ πῶ; Τὶ λόγο θὰ Τοῦ δώκω;
Μπορεῖ ποτὲ νὰ χωρεθῶ κ' ἐλέηση γιὰ ν' ἄβρω;...
Ἔ! Ὁχι, Δρόσο μου, ποτὲ! ποτὲ δὲ θὰ τὸ κάνω
τὸ κριμα τοῦτο τὸ βαρὺ!... Ἀνάθεμα κατάρρα,
σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔρωτόβαλε, ποὺ ἔχαραξε σημάδια
καὶ ἐξεχώρισε τὴ γῆ σὲ χῶρες καὶ βασιλεία...
Κλάψε καὶ σὺ ὅπως κ' ἐγὼ καὶ ἔμπορεῖ τὰ δάκρυα
γιὰ νὰ ξεπλύνουν τὸν καῦμὸ, νὰ πάρουνε τὸν πόνο.
Κλάψε, γιὰτὶ τὰ δάκρυα παρηγοριὰ μᾶς μένουν.

(Κλαίει)

ΔΡΟΣΟΣ

Ὅλες τίς μπόρες ἔρασες κ' οὔλα τὰ θεοπόντια,
ἔφερρες τὸ καρᾶβι σου σιμὰ στὸ περιγιάλι,

καὶ πρὶν νὰ ρίξεις ἄγκυρα, ν' ἀράξης στὸ λιμάνι,
ἔρριξες κάτω τὰ κουπιὰ κ' ἐσταύρωσες τὰ χέρι...
Σήκωσε πάλι τὰ πανιά, πᾶρ' τὸ κουπι καὶ λάμνε
κ' ἡ εὐτυχία νὰ τὴνε, κρατῶντας εἰς τὸ χέρι
τοῦ γάμου μας τὰ στέφανα, χαμόγελη προσμένει.

ΕΣΜΕ (Ἰδίᾳ)

Στιγμὴ ποὺ νᾶμουν ἤθελα πεντάρφανη στὸν κόσμο.
Ὅ,τι γλυκύτερο ἐδῶ στὴ γῆ ἔχει ὁ κόσμος,
τὴ μάννα νὰ στερούμανε.

(κλίνουσα γόνυ)

Συχῶραμε, Θεέ μου,
γιὰ τὴν βλαστήμια τὴν τρανή, ποὺ εἶπα γιὰ τὴ μάννα,
(Ἐγειρομένη καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ)

Δὲν ἦταν νὰ μὴ γεννηθῶ;

(Τῷ Δρόσο μετ' ἀπελπισίας)

Ἀνάβαλε τοὺς γάμους.

Ἀνάβαλέ τους, Δρόσο μου.

(Μετὰ δέους).

Καὶ ὁ καιρὸς δὲ χάθη,
Ποιὸς ξέρῃ ἢ ἔρμη μάννα μου...

ΔΡΟΣΟΣ

Ἀναβολὴ δὲν παίρνουν
τ' ἔχω πατέρα, ποῦν' στοιχειό, καὶ ἡ ἀρρεβωνίσι
θὰ γίνουνε ἡ φονικό.

ΕΣΜΕ (Μετ' ἀπελπισίας)

Τότε;

ΔΡΟΣΟΣ

Ἔ! τότε κλάψε,
τὸ χωρισμὸ μας θρήνησε.

(Στρέφεται νὰ φύγη)

ΕΣΜΕ (Δρατιομένη αὐτοῦ).

Φεύγεις!

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄφοῦ μὲ διώχνεις ;

ΕΣΜΕ (Μὲ πικρίαν).

Σὲ διώχνω ;... μὴν τὸ λές... καὶ ποιά καρδιά ἐλπίδα διώχνει;
 Ἄν ἤμπορεῖς νὰ λησμονῶς, ἄν δύνασαι νὰ φεύγης,
 κάμε κ' ἐμὲ νὰ λησμονῶ, μακρῶτά σου γιὰ νὰ φεύγω...
 Δός μου τὴν πρώτη μου χαρά... Φέρε με ἴσως πάλι
 στοὺς κήπους τοὺς ἀνθόσπαρτους, ὅπου σὰν πεταλούδα
 παρθένα ἀθώοτατη, χωρὶς καῦμούς καὶ πόνους
 μὲ τὰ λουλούδια ἐπαιζα... Δός μου τὸν πρῶτον ὕπνο
 μὲ τὰ ἄθῳα ὄνειρα καὶ τὶς γλυκελεῖς ἐλπίδες.
 Γιὰ πῆς μου, Δρόσο ποῦ πουλᾶν, σὲ ποῖο βουνὸ φυτρῶνει
 τὸ μαγικὸ χορτάρι ποῦ τὸν πόνο σου ἐπῆρε.
 νὰ πάω κ' ἐγὼ γιὰ νὰ τὸ βρῶ, νὰ γιάνω τὴν καρδιά μου.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

Στράτος καὶ οἱ ἄνω.

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Ἐπιφαινόμενος εἰς τὴν θύραν κατὰ τοὺς τελευταίους
 στίχους τῆς Ἑσμῆ).

Χορτάρι θές νὰ γιαιτρευθῆς ; νὰ σᾶς τὸ πῶ ποῦ εἶναι.
 Γιὰ σὲ φυτρῶνει στὸ τζαμί, γι' αὐτὸν στὴν ἐκκλησιά μας,
 γιὰ σὲ τὸ λέν Κοράνιο, γιὰ τοῦτον ὁδὼ Βαγγέλιο.

(Μετὰ βλοσυροῦ βλέμματος προσβλέπων τὸν Δρόσον).

Ἄε σου τὸ εἶπα γὼ μωρέ, σὲ τοῦτο ὁδὼ τὸ σπίτι
 ἄλλη φορὰ νὰ μὴν ἐρθῆς, πόδι νὰ μὴν πατήσης ;

(Στρέφων πρὸς τὴν Ἑσμῆ, ἡρεμώτερον ὁμως).

Ἐσύ, τί θέλεις, τί ζητεῖς, ἐδῶ ποῦ τότε φέρνεις ;

Γιὰ ἀνοιξε τὰ μάτια σου καὶ κύτταξε μπροστά σου.

Πῶς δὲν τὸν βλέπεις τὸν γκρεμνὸ καὶ τὸ θολὸ ποτάμι,

τὴ θάλασσα τὴ διάπλατη, π' ἀνάμεσα στοὺς δυὸ σας
 φουρτουνιασμέν' ἀπλώνεται ; Μὲ τῆς ψυχῆς τὰ μάτια
 ποῦ εἶναι πάντα ξυπνητά, ποῦ βλέφαρο δὲν κλειοῦνε,
 ἀγνάντεψε καὶ θεὸ νὰ ὄῃς τί διάστημα ποῦ εἶναι
 ἀπὸ αὐτοῦ ποῦ στέκεσαι ἴσα μ' ἐκεῖ ποῦ στέκει.
 Ὅ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλονε τόσο μακρῶτά στεκόσθε,
 σὰν νᾶσθε δύο ὄνειρα στὸ χάος σκορπισμένα,
 χαμένα μέσ' τὴν ἄβυσσο.

(Μετὰ τινα στιγμὴν).

Τόσο πολὺ ζαλίσθης
 καὶ τί ναι μπρὸς σου δὲν θωρεῖς ;

(Καὶ πάλιν σιγή).

Πάψε γιὰ νὰ κοιμᾶσαι,
 πάψε νὰ βλέπης ὄνειρα, ὅπου νὰ ξεδιαλύνουν
 δὲν εἶνε βολετό.

(Στρεφόμενος πρὸς τὸν Δρόσον καὶ ἐπιτακτικῶς)

Ἐμπρός !

ΕΣΜΕ

(Ἦτις ὁμιλοῦντος τοῦ Στράτου διατελεῖ ὑπὸ τὸ κράτος
 ὑψίστης συγκινήσεως)

Ἄχ ! στάσου ! Μὴ τὸν διώχνης.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Καὶ τί τὸν θέλεις ;

ΕΣΜΕ

Μιὰ στιγμὴ.

(Βυθίζεται εἰς σκέψιν) — (ιδίᾳ)

Ἄχ ! Τί νὰ κάμω ; Θεέ μου,
 ὁδήγα με τὸ ὄρφανό.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Πολλὲς στιγμὲς περάσαν
 κ' ἀκόμα δὲν ἐμιλησες. Λέγε ! γιατί δὲ στέκει
 οὔτε γιὰ μᾶς οὔτε γιὰ σὲ περισσότερη κουβέντα.

ΕΣΜΕ

(Μετά τινα σιγὴν, καθ' ἣν προσβλέπει τὸν Στράτον μετὰ δειλίας καὶ μετ' ἀγγελικῆς γλυκύτητος).

Κι' ἂν κατανηθῶ χριστιανή, σταυρὸ ἂν προσκυνήσω,
καὶ ἂν δοξάσω Παναγιά... τότε...

ΔΡΟΣΟΣ

(Μετὰ φωνῆς ἐμπνεύσεως χαρᾶν).

ΕΣΜΕ

(Πλησιάζουσα τὸν Στράτον καὶ ἐντονώτερον).

ΔΡΟΣΟΣ

Τι ἄλλο θέλεις; τί ζητεῖς; πῶς δὲν τὴν ἀγκαλιάζεις
καὶ δὲν τὴν κρατῆς κόρη σου; Ἀγκάλιασ' τὴν πατέρα,
καὶ σφίχ' τὴν στοὺς κόρφους σου καὶ δός μας τὴν εὐχή σου

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Σοβαρῶς καὶ μετ' αὐστηρότητος).

Καὶ ἡ φιλοτιμία μου! καὶ ἡ τιμή μου!

(Ὁ Δρόσος ὑπὸ ἀγωνίας κατεχόμενος πειρᾶται νὰ ὀμιλήσῃ).

Σώπα!

(Μετά τινα στιγμὴν καθ' ἣν προσβλέπει τὴν Ἑσμὲ μετὰ σοβαροῦ καὶ γαληνιαίου βλέμματος).

Μπορεῖς νὰ γίνῃς χριστιανή... Στὸ δέντρο ποὺ ἔφυτρώθη
ἀπὸ τὴ γῆ, ποὺ πότισε τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ μας
καὶ ὀλοέν ἀπλώνεται κ' οἱ κλώνοι του μιὰ μέρα
θὲ νὰ σκεπᾶσουνε τὴ γῆ ἀπ' ἄκρη ἕως ἄκρη,
ποὺ ἡ ἀνθρωπότη σύσσωμη σὰν νᾶναι μιὰ φαμίλια
μιὰ μέρα θὲ νὰ κάθεται στὸν ἴσκιό τ' ἀπὸ κάτω
γιὰ νὰ βλογάῃ τὸν πλάστη της... ἔλα καὶ σὺ καὶ στάσου.
μὰ νύφη μου γιὰ νὰ γενῆς νὰ μὴν τὸ περιμένῃς,
νὰ μὴν τὸ καρτερῆς.

ΔΡΟΣΟΣ

Τι λές, πατέρα;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Λέω ὅτι

(Ἀπτόμενος τοῦ προσώπου του).

μὲ ὀρμηνεύει τοῦτο ὄω καὶ ἡ ὑπόληψή μου.

ΕΣΜΕ

Κούφια εἶναι τὰ στήθια σου, σπλάχνα καρδιὰ δὲν ἔχεις;
Οἱ τόσες οἱ θυσίες μου, ἡ τόση μου ἀγάπη
ποὺ γιὰ τὸ Δρόσο σου ἀκῶ, πῶς δὲ σοῦ τὴ λυγᾶνε
τὴν ἀτσαλένια σου καρδιὰ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τ' ἔχω δομένο λόγο

ΔΡΟΣΟΣ

Κ' ἐμπρὸς σὲ τούτῃ τῇ γιορτῇ τῆς ἐκκλησιᾶς, σὲ τοῦτο
τὸ πανηγύρι τὸ λαμπρὸ τῆς σκλάβας μας πατρίδας,
σ' αὐτὸ τὸ γλυκοχάραγμα ποὺ σὰν γλυκειὰ ἐλπίδα
στὸ νυχτωμένο οὐρανὸ χαράζει τῆς πατρίδας,
λόγους κρατεῖς, ποὺ ἔδωκες μὲ δίχως νὰ τὸ ξέρῃς
πῶς ἡ ἀγάπη ὑφαίνε, ἔψαλιδίζεν ἡ μοῖρα
καὶ ἡ πατρίδα ἔρραβε τὸ νυφικὸ φουστάνι
γιὰ μιὰ καινούργια χριστιανή, καινούργια Ἑλληνοπούλα:
Τὸ λόγο πίσω ἔπαρε.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἄν παίρῃ τὸ τουφέκι
τὸ βόλι π' ἀπ' τὰ χεῖλη του ξεφεύγει πίσω, τότε
θὰ πάρω γὼ τὸ λογο μου.

ΔΡΟΣΟΣ

Οὔτε κ' ἐγὼ θὰ πάρω
τὸ λόγο μου ποὺ ἔδωκα, ἀφοῦ αὐτὴ ἐστάθη
στὸν ἰδικό της... Τὸ παιδί ὁμοιάζει τοῦ γονιοῦ του.

Κ' οἱ δυὸ τὸ λόγο τους κρατοῦν...

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τι λές; Τάρρεβωνίσια
διαλαληθῆκαν στὸ χωριὸ καὶ στὰ περὶχωρά μας.
Οἱ φίλοι ἠκαλεστήκανε κ' οἱ συγγενεῖς τὶς χάρες
τῆς νύφης ἐτοιμάζουνε καὶ σὺ κουβέντες κάνεις;

ΔΡΟΣΟΣ (Φλεγματικῶς)

Κανένα δὲν ἐκάλεσα.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐκάλεσα ἄγώ!

ΔΡΟΣΟΣ

Μὰ πρῶτα

τούτη τὴν ἄτυχη καρδιά ἂν εἶν' στὸς ὀρισμούς μου
νὰ τὴν ῥωτήσης ἔπρεπε

ΣΤΡΑΤΟΣ

Φύγε ἀπὸ ἔμπρός μου! Φύγε!

Φύγε.

ΕΣΜΕ

Νὰ φύγη!

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄν ἔμπορῇ νὰ φύγη, νὰ πετάξῃ

ἀπ' τὸ κουφάρι ἢ ψυχὴ ὅσον καιρὸ χτυπάει
καὶ παραδέρνει, ἢ καρδιά, τότε κ' ἐγὼ ἐδῶθε
νὰ φύγω θάνατο βολετό. Νεκρὸ θὲ νὰ μὲ πάρης
μακρὰ ἀπ' τὶς ἐλπίδες μου, μακρὰ ἀπ' τὴ ζωὴ μου,
ὅποτε θέλεις πάρ' τινε. Μὰ τὴν καρδιά μου ὄχι!
σὲ τούτη ἔδω τὴν ἔδωκα καὶ ἄπῃρα τὴ δική της

ΣΤΡΑΤΟΣ (Μετ' ἀγανακτήσεως κορυφουμένης)

Παντοτεινὰ χωρίζεστε! Ἐγὼ προστάζω!

ΕΣΜΕ

(Πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Δρόσου)

Καρδιά ἂν ἔχῃς δράκοντα λιοντάρι ἂν εἶσαι, ἔλα

Ἄχι!

νὰ μᾶς χωρίσῃς ἄσπλαχνε!

(Ἐντονώτερον)

ΔΡΟΣΟΣ

Ἡ τὴν Ἐσμέ ἢ μνήμα!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Οἱ αὐτοί, Χατιγγέ.

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Πρὸς τὴν εἰσελθοῦσαν Χατιγγέ, ἥτις ἐκπληκτος καὶ ἀποροῦσα
ἐνῶ ἡ Ἐσμέ ἐκφυγοῦσα τῶν ἀγκάλων τοῦ Δρόσου προσβλέπει
περιδεῖς τὴν μητέρα της.—Μετὰ σιγῆν).

Τοὺς βλέπεις, Τοὺς ἀγροίκησες;

ΕΣΜΕ (τῷ Στράτῳ)

Γιὰ τὸ Θεό!

ΔΡΟΣΟΣ (Ἀπαγορευτικῶς καὶ ὡς αἰτῶν χάριν)

Πατέρα!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Μιὰ Τούρκα κ' ἓνας Χριστιανὸς εἶναι ἐρωτευμένοι...

ΧΑΤΙΓΓΙΕ (Ἐκπληκτος)

Ἐρωτευμένοι;

ΕΣΜΕ

(Πίπτει λιπόθυμος ἐπιχειροῦσα νὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς
Χατιγγέ).

Μάννα μου!

ΧΑΤΙΓΓΙΕ καὶ ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἡ μὲν πρὸς τὴν Ἐσμέ, ὁ δὲ πρὸς τὸν Δρόσον).

Καλλίτερα στὸ μνήμα!

(Καταπίπτει ἐν τάχει ἢ ἀδλαία)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

(Αἰθουσα ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Χατιγγιᾶ)

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Μπίρκος (Μόνος)

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Εἰσερχόμενος ἐν σπουδῇ).

Ρέ! ποῦστ' ἐδῶ, νοικοκυριό; Ἔρμα μανδριά γιομάτε λύκους!

(Ἀπομάστων ἀπὸ τοῦ προσώπου τὸν ἰδρωτὰ διὰ τοῦ περιβερχιονίου του).

Νὰ σκάσω κόντεψα ἀπ' τὴν πολλὴ βιασύνη
χωρὶς νὰ πάρω ἀνασασμό, τὸ πῆρα μονορροῦφι.
Ἀκοῦς κ'εἶ δὰ νὰ φύγουνε καὶ πότε; Τώρα ὅταν
καψώθηκα στὰ σίγουρα· τώρα πὺν ἡ καρδιά μου
ὄαν τὸ ξερὸ δαδὶ ἐφούντωσε.

(Φωνάζων)

Κυράδες, ποῦστε,

Χανούμισσες, τί γίνηκαν;... Οὔτε κουτσὴ κουρούνα
ὄ' αὐτὸ τὸ σπίτι δὲ βλογάει!

(Συρίζει).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Κάρμεν καὶ Μπίρκος.

ΚΑΡΜΕΝ (Εἰσερχομένη),

Αἰ! αἰ! θαρρεῖς πῶς εἶσαι

στὰ πρόβατα ὀποῦ σσιρῶς;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' τὶ νὰ κάμω ὅταν

ἴφαγατε κουφολάχανα; Δυὸ ὄρες ταμπουρλίζω
καὶ σεῖς μοῦ τῶχετε τουρνές.

ΚΑΡΜΕΝ

Κάτι καλὰ πὺν ἦρθες.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἦρ' τ' ἔμαθα; θὰ φύγετε;

ΚΑΡΜΕΝ

Καὶ πῶς σὲ καρτεροῦσα

νὰ στὴν ἀφήσω τὴν ὑγεία, νὰ σ' ἀποχαιρετήσω!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μὰ ἔτσι τόσο ἄξαφνα; Τὶ μέλα σὰς εὐρῆκε
καὶ στὰ καλὰ καθούμενα, μὲ δίχως κἀνα λογο
σὰς ἐκουκούνισε μαθές, λάσπη γιὰ νὰ τὸ κόφτε;

ΚΑΡΜΕΝ

Ξέρω κ' ἐγὼ τί ξαφνικὸ βάρεσε τίς κυράδες
πὺν βάλαν τούτη τὴ βουλή;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ποῦ εἶναι οἱ κυράδες;

ΚΑΡΜΕΝ

Ἦξω στὸ κλόσκι ἢ μικρὴ καὶ ἢ τρανὴ ἐπῆγε
νὰ ἰδῆ μιὰ φιληνάδα της.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Γιὰ νὰ σοῦ πῶ, ρὲ Κάρμεν.

πεικάζεις γιὰ τ' ἐμένανε συγκοῦνηση σ' τ' ἀλήθεια;
Μ' ἔχεις, μαθές, μὲ τὰ σωστὰ μεσ' στὴν καρδιά σου;

ΚΑΡΜΕΝ

Σ' ἔχω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' τότες μὴ χασομερῶς, δὲς τους καμπόσες μούντες
τῶν δυὸ κυράδων σου. Ἄς πᾶν κατὰ διαόλου, ὅθε
ψαίνει ὁ ἥλιος τὸ ψωμί.

ΚΑΡΜΕΝ

Τὶ λές, βρὲ Μπίρκο;

ΜΠΙΡΚΟΣ

ἄν σοῦ βαστᾶ, ἄν σοῦ κρατῆ καὶ ἄν σοῦ τὸ λέη ὁ κοῦκκος,
τὸ κουμπουρώνομ' ἀπὸ ὄῳ...

ΚΑΡΜΕΝ

ὅπου μᾶς διαχωρίζουε, ἡ πίστη ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Καὶ γι' αὐτοῦνο
βρίσκεται ὁ λογαριασμός, ἕνας παπᾶς καὶ ἕνα
βούτημα μέσα στὸ νερὸ κ' εἰς τοὺς αἰῶνας πάσας.

ΚΑΡΜΕΝ

Γιατὶ νάρθῳ μὲ σένανε καὶ ὄχι σὺ μὲ μένα ;
Διατὶ τάχα τὴν πίστη μου λὲς γὼ νὰ τὴν ἀλλάξω ;
σὰ θέλῃς ἄλλαχ' τὴν καὶ σύ.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' ποῦ, ὦρή, ἀκούστη
ποτὲς ὁ ἄνδρας ν' ἀκολουθᾷ γυναικα ; Πάει τοῦτο ;

ΚΑΡΜΕΝ

Πολλὰ ποὺ δὲν πηγαίνουνε τὰ κάνουνε καὶ πᾶνε.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Γεῖα καὶ χαρὰ στὸ στόμα σου.

ΚΑΡΜΕΝ

Τότε νάρθῃς κοντά μου.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' τὴ γυναικα ὁ Θεὸς τὴν ἔχει προσταγμένη,
ὄσαν πρόβατο ἀπόλωλο, ὄσαν χαϊβανάκι ποῦναι,
νὰ ἀκολουθᾷ ὄῳ στὴ γῆ τὸν ἄνδρα κατὰ πόδι.

ΚΑΡΜΕΝ

Ἢ ἔρχεσαι μὲ μένανε ἢ τὸ μπουχό σου ὄῳθε.

ΜΠΙΡΚΟΣ (ιδίᾳ)

Χαιρέτα μου τὸν πλάτανο. Μηγάρις, λὲς, ἐπῆρα
κᾶνα φιλι ὁ καφερός οὐ τούτ' τὴ χασομέρια ;

Ἐδούλευα γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς μάννας μου.

ΚΑΡΜΕΝ

Θὲ νάρθῃς ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τῶκανε τοῦτο γιὰ ποτὲς κανέναν ἄντρας, ὅπου
γιὰ νὰ τὸ κάνω θὲς κ' ἐγὼ ;

ΚΑΡΜΕΝ

Ὅσοι ἀγαποῦν τὸ κάνουν

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' πὲς μου μόνο ἕνανε καὶ τότε σοῦ ἄγγυῶμαι
νὰ σ' ἀκλουθῆσω ὅπου θὲς !

(ἢ Κάρμεν φαίνεται σκεπτομένη).

Ντὲ πὲς μου !..

ΚΑΡΜΕΝ (ιδίᾳ)

Τὶ νὰ κάμω ;

νὰ τοῦ τὸ ἴῳ ; νὰ μὴ τὸ ἴῳ ; Κι' ἄν μὲ προδώκῃ, τότε

ΜΠΙΡΚΟΣ

Γιατὶ λουφάζεις ; κρῖνε ντέ !

ΚΑΡΜΕΝ (ιδίᾳ)

Μπορεῖ νὰ τὸν κερδήσω

καὶ νὰ τὸν κάμω γιὰ νάρθῃ κοντά μου, ὅταν μάθῃ
τὸ πὼς κι' ὁ Δρόσος ἔφυγε.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Καρμιὰ κοτσάνα βάλεις

μὲ νοῦ σου νὰ μοῦ ἴπῃς, ὦρή, ποῦ σκέφτεσαι ὄσαν γροῦνι ;

ΚΑΡΜΕΝ (ιδίᾳ)

Κι' ἄν μὲ προδώκῃ, τί μ' αὐτό ; Ὁ Δρόσος ἔχει φύγει.
Μηγαρὶς λὲς καὶ θὰ τοῦ ἴῳ ἐγὼ ποιὰ στρατά ἴπῃρε ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ψέμα,

τὸ βάλνω στοίχημα, θὰ ἴπῃς ποὺ τόσο γιὰ ντιργλέσαι.

ΚΑΡΜΕΝ

Θὰ τὸ κρατήσης μυστικό ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἄμ' σὺ, ὦρή, τὸ ξέρεις
π' ὅ,τι κι' ἂν μοῦπες τῶθαπα στὸν πάτο τῆς καρδιάς μου.
Δὲ μοῦπες γιὰ πῶς ἀγαπάει ὁ Δρόσος τὴν κυρά σου,
κ' ἐγὼ ἀκόμα μπουμπουχιὰ δὲν ἔβγαλ' ἀπ' τὸ στόμα ;
Ὁ κόσμος τῶχει τούμπανο κ' ἐγὼ κρυφὸ καμάρι.

ΚΑΡΜΕΝ

Θάρθῆς κοντά μου ἂν σοῦ 'πῶ, πὼς κ' ἓνας ἄλλος ἄντρας
Ρωμῆὸς πηγαίν' ἀπὸ κοντὰ στὴν ἀγαπητικιά του ;

ΜΠΙΡΚΟΣ (Ἰδίᾳ)

Τι λέει τούτη ;...

ΚΑΡΜΕΝ

Θὲ νάρθῆς ;

ΜΠΙΡΚΟΣ (Ἰδίᾳ).

Γιὰ ἄς τὴν κοροϊδέψω

νὰ μάθω τὸ τρεχούμενο.

(Τῇ Κάρμεν)

Εἶη τὸνομα Κυρίου
εὐλογημένο ! Ἔρχομαι. Ἄμ' τί, θὰ μοῦ ψωριάσουν
τὰ γίδια ἢ θὰ μείνουνε τὰμπελοχώραφά μου
ἄσκαφα ; Πάει. Χωρὶς ἐσὲ δὲν ἠμπορῶ νὰ ζήσω.
Εἶσαι ἐσὺ τὸ πρόβατο κ' ἐγῶμαι τὸ τομάρι.

ΚΑΡΜΕΝ

Ὁ Δρόσος ὁ ἀφέντης σου ποὺ ξέρει ν' ἀγαπάη
ἄφησε γειὰ στὸν τόπο του καὶ γειὰ στοὺς ἰδικούς του
καὶ τὴν κυρά μου ἀκλουθάει.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἦρ', τί κουβέντα κάνεις ;
Κολοκυθίζεις ; Χώρατα μᾶς λές ;

ΚΑΡΜΕΝ

δὲ στέκονται τὰ χώρατα.

Σὲ τέτοιες ὥρες

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μὰ ἔφυγε σ' τάλήθεια ;

ΚΑΡΜΕΝ

Σήμερα μὲ τὸ χάραγμα.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Καὶ πάει νὰ τουρκέψη !

ΚΑΡΜΕΝ

Καὶ τὰ ταιράκια του.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Ἰδίᾳ)

Ἄ ! ἄ ! ἂν ἔχῃς τύχη !

ΚΑΡΜΕΝ

Τώρα

τι λές ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τι θὲς γιὰ νὰ σοῦ 'πῶ ;

ΚΑΡΜΕΝ

Θάρθῆς κοντά μου ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Θάρθω....

ΚΑΡΜΕΝ

Θ' ἀλλάξῃς καὶ τὴν πίστη σου ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Θὰ τὴν ἀλλάξω

(Ἰδίᾳ)

Φίδι

ποὺ θὰ σὲ φάη κολοβό, φωτιά ποὺ θὰ σὲ κάψῃ,
λαχτάρα σου, λαχτάρα σου !

ΚΑΡΜΕΝ

Τράβα λοιπόν, μὴ στέκῃς,
νὰ 'τοιμασθῆς.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Εἴμ' ἔτοιμος. Ἀπὸ τὴ γκλίτσα τούτη
κι ἀπὸ τὰ φυσελίγια μου δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο.

(Ἰδίᾳ)

Ἄν τὴν φιλήσω· πάει καλά. Ἄλλιως οὐτ' εἶχε ὁ Μπίρκος
γουροῦνι, οὔτε κ' ἔχασε. Θὰ τῶχω ρεζιλίκι
νὰ τὴν ἀφήσ' ἀφίλητι.

KARMEN

Ἔ! τώρα σὲ πιστεύω
πὼς μ' ἀγαπᾷς μὲ τὰ σωστά. Θὰ ἰδῆς τὸ πῶς θὰ σ' ἔχω.
Νὰ μὴ σταλάξῃ ὁ Θεὸς καὶ μουνδὲ βρέξῃ.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τώρα

δὲ θὰ μοῦ δώκῃς τὸ φιλί, ποῦ ὄλο μοῦ τὸ τάξεις
καὶ μοῦ τὸ δίνεις κόκκινο;

KARMEN

Ἔλα, πουλί μου πὰρ' το.

(Τὴν ἀσπάζεται)

ΕΣΜΕ (Ἔσωθι)

Κάρμεν!

KARMEN

Τραβήξου ἢ κυρά!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ἐγὼ θὰ πάω τώρα.

KARMEN

Καὶ ποῦ θὲ ν' ἀνταμάσουμε;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μπίρκο Σκαπετορράχη

μὲ λέν' ἀπὸ τὰ Ἄγραφα καὶ τρέχα γύρευέ με.

Βάλε μου τώρα ῥίγανη.

KARMEN

Τί λές

ΜΠΙΡΚΟΣ

Μὲ τὰ σωστά σου

ἐθάρρηνες, ὦρή, τὸ πῶς θὰ γίνω Τζυρκος. Ὅρσε
μὲσ' στὴν ἐργολαβία σου.

(Στρέφεται ν' ἀπέλθῃ)

KARMEN

Ποῦ πᾶς;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Βρὲ κάνε πέρα

ποῦ νὰ μᾶς ξεκληρίσετε βουλή τὸ βάλτε.

KARMEN (ἐφορμῶσα)

Στάσου,

γιατὶ σὲ πνίγω ἄπιστε!

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Πειρώμενος ν' ἀπαλλαγῇ)

Ρὲ αἴνιτε κεῖ στὸ λύκο,

κατὰ διαόλου πήγαινε.

(KARMEN (Μετὰ ματίας)

Προδότη, θὰ σὲ φάω!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ρὲ λύσσα ὄξω.

KARMEN

Ἄπιστε!

ΜΠΙΡΚΟΣ (Ἀπαλλασσόμενος)

Καὶ ποῦ, ὦρή, ἀκούστη

γιὰ νὰ γελοιοῦνται οἱ Ἕλληνες; Οἱ Ἕλληνες φιλοῦνε
καὶ παίρνουν' πίσω τὰ φιλιά καὶ τᾶσπρα τους ἀκόμα.
Χαιρέτα μου τὸν πλάτανο.

(Ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἔσμε, Κάρμεν.

ΕΣΜΕ (ἐπιτακτικῶς)

Τί τοῦκνες τοῦ Μπίρκου;

KARMEN

Γιὰ νὰ τὸν σχίσω, ἔπρεπε.

ΕΣΜΕ

Γιατί;

KARMEN

Γιατ' εἶναι σκύλλος.

εἶναι γκιαούρης, ἄπιστος (ἰδίᾳ) καὶ τί νὰ 'πῶ ἢ ἔρημη;

ΕΣΜΕ

Μίλησε, Κάρμεν, γλήγορα, τί ἔχεις μὲ τὸ Μπίροκο;
Μὴ τύχη καὶ τοῦ προδῶσες τὸ μυστικὸ τοῦ Δρόσου;

KARMEN

Τί λές, κυρά;

ΕΣΜΕ

Τότε γιατί;

KARMEN

Μῶπε κακὲς κουβέντες.

(ΕΣΜΕ ἀναθαρρήσασα)

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευσε κ' εἶναι καιρὸς γιὰ νᾶρθῆ.
ἢ μάννα μου ἀπ' τῆς Φατιμές. Πήγαινε νὰ τὴ φέρῃς.

KARMEN

('Απερχομένη καὶ δαγκάνουσα τὴν χεῖρά της. Ἰδίᾳ)

Ἄιντε, γκιαούρη ἄπιστε!

ΕΣΜΕ (μόνη)

Κατακαῦμένη μάννα

Πιστεύει ἢ ταλαίπωρη ὁ Δρόσος πῶς θ' ἀλλάξῃ
πατρίδα καὶ προσκύνημα καὶ φεύγει ἀπὸ δῶθε
μὲ τόση βιά, τόση χαρά, γαμπρό της νὰ τὸν κάνῃ,
μακρὰ ἀπ' τοὺς γονέους του... καὶ ποῦ νὰ ξέρ' ἢ δόλια,
ἢ κόρη της τί ἔβαλε στὸ νοῦ της γιὰ νὰ κάνῃ!
Καὶ ποῦ νὰ ξέρῃ πῶς ἐγώ...

(Βυθίζεται εἰς σκέψεις)

Ἔ! μὰ γιατί οἱ ὄρες

εἶναι πλατεῖες καὶ ἀτέλειωτες!... Γιατί ἐτούτ' ἢ 'μέρα
'σάν νᾶναι ἀργοκίνητο καράβι, δὲ σαλεύει.Δὲν ἔχει τελειωμό; Γιατί, 'σάν νᾶν' ἀποσταμένος
διαβάτης πολυτάξειδος, ἀργοπατάει ὁ χρόνος
καὶ λὲς στὸν τόπο θὰ σταθῇ κ' ἢ πλάσ' ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη
θὰ μείνῃ 'σάν παράλυτη; Βάστα, καρδιά μου, βάστα!
κ' ὅπου κ' ἂν εἶναι ἐδιάβηκε καὶ τούτη ἢ ἡμέρα
καὶ μὲ τὸν ἥλιο τὸ λαμπρὸ τῆς αὐριανῆς ἡμέρας
θὲ νᾶβγῃ ἀβασίλευτος κ' ὁ ἥλιος τῆς χαρᾶς σου,
ὁ ἥλιος τῆς ἀγάπης σου.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ἐσμὲ, Στράτος, Φλόγας, χορὸς ἐνόπλων ἀνδρῶν

ΣΤΡΑΤΟΣ (Γῆ Ἐσμὲ).

Ἄν ἀναπάῃ τὸν κλέφτη,

καθὼς τὸ λένε, ὁ Θεός, μὰ πλειότερ' ἀγαπάει
τὸ νοικοκύρη.

(Εἰς τοὺς συντρόφους του)

Ἐνας σας τὸ παραπόρτ' ἄς πιάσῃ

ΦΛΟΓΑΣ

Καὶ ἄλλοι τὰ παράθυρα νὰ μὴν ἐβγῇ κανένας.

('Απέρχονται δύο διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν).

ΕΣΜΕ

Τ, εἶναι, κύρ Στράτο; τ' ἔπαθες;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Κουβέντες θέλεις, Τούρκα!...

ΕΣΜΕ

Γιατί μὲ τόσο ἄγριο;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Γιατί τὸ λεοντάρι,
ὅταν ἀγρίμι ἀπονο ἀρπάζ' ἀπ' τῆ φωλεά του
τῶνα του βασιλόπουλο, μεσ' στήν ἐρμιὰ βρυχιέται ;...

ΕΣΜΕ ('Ιδία)

Ἄλλοίμονο ! μᾶς πρόδωκαν !...

Πές μου, γιατί βρυχιέται ;

Ἄε νοιώθω τὶ μοῦ λές...

ΣΤΡΑΤΟΣ

Καλά... ὅταν δὲν νοιώθης, ἄκου

Εἴκοσι χρόνια ἤμουνα στὸ κλέφτικο σκωμένος·

Τὸ εἶχα ἀτιμία μου τὸ χέρι μου ν' ἀπλώσω,

ἀπάνω σὲ γυναῖκα, ναί ! Ἔ! μὰ τὴν ὥρα τούτη

δὲν εἶμ' ὁ Στράτος, μάθε το, εἶμ' ἀστραπή πὺν καιῶ.

πὺν σχίζω δίχως διάκριση δένδρα, βουνα κί' ἀνθρώπους

Εἶμαι αἰτὸς καὶ εἶσαι σὺ γεράκι στολισμένο

μὲ περιστέρας τὰ φτερά. Μὲ τέτοια παραθάρια

ταῖτόπουλό μου ἄρπαξες κ' ἔρμωσες τὴ φωλιά μου.

ΕΣΜΕ ('Ιδία)

Ποιὰ γλῶσσα μᾶς ἐπρόδωκε ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Σκλάβα θὰ σὲ κρατήσω.

ΕΣΜΕ ('Υπερηφάνως)

Σκλάβα ἐμένανε ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐσέ !

ΕΣΜΕ

Ποῦ τωῦρατε γραμμένο

οἱ σκλάβοι νὰ σκλαβώνουνε ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Γραμμένο στὸ σπαθὶ μας-

ΦΛΟΓΑΣ

Ἔ! Τούρκα! πᾶνε οἱ καιροὶ ποῦ ἤξερες, περάσαν·

Ἄν εἶν' τὰ χρόνια ποῦ ἤξερες, περάσαν·

ΣΤΡΑΤΟΣ

Σκλάβα θὲ νὰ σὲ πύρω

ὡς πὺν ὁ γυιὸς μου ὁ ἄτιμος, ὁ γυιὸς μου ὁ προδότης
παραδοθῆ στα χέρια μου καὶ τότε... στὸ καλό σου.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Δέσπω καὶ οἱ ἄνω

ΔΕΣΠΩ

Ἄκόμα ἴδω στεκόσαστε ;... ἀκόμα τὴ φυλάτε ;

(Τῆ Ἐσμὲ ἀγρίως)

Τὸ αἶμα μου, τὰ σπλάχνα μου...

(Ἐφορμῶσα)

τὸ γυιὸ μου, στρίγγλα!

ΣΤΡΑΤΟΣ (παρεμβαίνων)

Δέσπω!

Κρατήσου.. τίμια πράγματα θὰ γίνουν ἐδῶ πέρα,

νὰ μοιάζουνε τοῦ Ἑλληνα! νὰ πρόπουνε σ' ἐμένα!

καὶ τὴν πατρίδα νὰ τιμᾶν!

(Τῆ Ἐσμὲ)

Χωρὶς γιὰ νὰ μὲ κάνης

χέρι ν' ἀπλώσ' ἀπάνω σου, πῆγαιν' ἐμπρός.

ΕΣΜΕ

Ποτέ μου!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐσμέ!

ΕΣΜΕ

Ποτέ!

ΦΛΟΓΑΣ

Τὶ τὴ φυλᾶς;... Δὲ μᾶς προστάξεις, Στράτο!...

ΕΣΜΕ (Ἐξαγριωθεῖσα).

Μακριά, γιατί σᾶς ξέσχισα! Καρδιά ἀπελπισμένη,
 ποῦ δὲν τῆς μένει τίποτε παρὰ τὸ μνήμα μόνο,
 σκιαθῆτέ την καὶ φύγετε... πέρα μακριὰ σταθῆτε,
 τ' ἔχω τὰ νόχια γιὰ σπαθιά, τὰ χέρια μου μαχαίρια!
 Δὲ θὰ μὲ πάрте ζωντανή, πρῶτα θὲ νὰ μὲ σφᾶχτε,
 κομμάτια θὰ μὲ κάνετε, τὸ αἷμα μου θὰ πιῆτε,
 νεκρὴ θὰ μὲ σκλαβώσετε.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἄνωφела τὰ λόγια,

τέρξε νάρθηξ μὲ τὸ καλό, ἂν μὲ τῆ βιά δὲ θέλῃς
 ὦθε νὰ σὲ πάρουμε.

ΕΣΜΕ (Ἰκετευτικῶς ἤδη)

Κὺρ Στράτο! τί σοῦ κάνει

μιὰ κόρη ποῦ ἀγάπησε περσότερ' ἀπὸ σένα
 τὸ γυιό σου; Τὶ χτυπᾶς καρδιά, ποῦ τὸ αἰτόπουλό σου
 τὴν ἔχει γιὰ παλάτι του; Θαρρεῖς ἐγὼ πὼς φταίω
 τὸ γυιό σου ἂν ἀγάπησα;... Μὴν ἦτανε λεβέντης
 καὶ ζηλευτὸς ὠμορφονιὸς νὰ μὴν τὸν ἀγαπήσω.
 Ποιὰ πέρδικα δὲν ἀγαπᾷ τις ξάγναντες ραχοῦλες
 καὶ τὰ περὶ φανα βουνά! Ποιὰ πεταλούδα, πὲς μου
 στὰ φουντωτὰ τριαντάφυλλα, στὰ ἄνθη δὲν πετάει!

(Δεικνύουσα τὴν καρδίαν της)

Ἐπάσχισα, ἐπάλαιψα, μ' ἀδύνατο ἐστάθη.
 τοῦτο τάνήμερο στοιχειὸ ὅπου καρδιά τὸ λένε,
 ποῦναι παλάτι τῆς ζωῆς, ποῦναι μικρὸ στὸ μπόι
 μ' ἀνίκητο στὴ δύναμη, γιὰ νὰ τὸ ἡμερώσω.

(Ἐντονώτερον καὶ μετὰ σπαραγμοῦ)

Ἐτούτη φταίει ἡ καρδιά καὶ τούτη πάρε σκλάβα.

ΣΤΡΑΤΟΣ

(μετὰ προηγουμένην σκέψιν)

Συντρόφοι, πάμετε.

ΔΕΣΠΩ

Τί λές; κι' ὁ γυιός μου;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Γυιὸ δὲν ἔχεις!

Βάλε μὲ νοῦ πὼς πέθανε καὶ νεκροστολισμένο
 στὸ μνήμα τὸν ἐπήγαμε. Καὶ τώρα γυρισμένοι
 στὸ σπιτ' ἀπ' τὸ νεκροταφεῖο κλαῖμε τὸ θάνατό του,
 κλαῖμε τὴ μαύρη μοῖρά μας.

(Τῇ Ἐσμέ).

Σκλάβα μου δὲ σὲ παίρνω.

Ὅχι, σ' ἀφίνω ἑλύτερη νὰ φύγῃς ἀπὸ ὄρωθε,
 κι' ἂν προσκυνᾷς Θεό;... καρδιά στὰ στήθια σου ἂν ἔχῃς
 αὐτοῦ ποῦ πᾶς στὸ ἄπιστο παιδί μου θὲ νὰ κράξῃς:
 — Πίσω! γιατί χαθήκαμε! Πίσω γιατί ὄσαν βόγγος
 φουρτουνιασμένης θάλασσας, ὄσαν βουτυὸ λαγκάδας
 κατεβασμένης, ποῦ κλαοιὰ καὶ βράχους συνεπαίρνει,
 ἀπὸ κοντὰ μας ἔρχεται τῆς μάννας ἢ κατάρα
 καὶ τοῦ γονιοῦ τὸ βογγητό. — Τὰ λόγια μου θυμήσου,
 βάλε μὲ νοῦ καὶ πήγαινε.

ΔΕΣΠΩ (Ἐφορμῶσα κατὰ τῆς Ἐσμέ).

Ὅχι, δὲ φεύγεις!

ΕΣΜΕ

Ἀποσπασμένη τῶν χειρῶν τῆς ὀπισθοχωρεῖ

Πίσω!

ΣΚΗΝΗ 5.

Δρόσος καὶ οἱ ἄνω.

ΔΡΟΣΟΣ (*Εξωθεν)

Σταθῆτε ἄνω ἂν θέλετε νὰ μὴ γιορτάσῃ ὁ Χάρος.

(Εἰσερχόμενος καὶ βλέπων τὸν Στράτον).

Ἐδῶ καὶ ὁ πατέρας μου;

(Βλέπει τὴν Δέσπω).

Κ' ἡ μάνα μου ἀκόμα;

ΕΣΜΕ (*Ἰδίᾳ).

Ὁ Δρόσος ἄνω ἄλλοίμονο! Ἔ! τώρα πειὰ τὸν χάνω.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἀπιστε γυιέ!

ΔΕΣΠΩ

(Προβλέπουσα τὸν Δρόσον μετὰ συγκινήσεως ἅμα καὶ ἀγανακτήσεως).

Εἶσαι ἐσύ, τὸ μοναχὸ παιδί μου;

Εἶμαι ἐγὼ ἡ Στράταινα, πού ἀπ' τὴν περηφάνεια

καὶ τὸ καμάρι τὸ πολὺ γιὰ τὸ λεβέντη γυιό μου

στὴν γῆ δὲν πάταγα;

(Μετὰ περισσότερας συγκινήσεως καὶ σφοδροτέρας ἀγανακτήσεως).

Στιγμὴ, πού ἤθελα νὰ ἦσαν
φυτρωμένα ἀπ' τὸν τάφον μου ἀγκάθια καὶ χορτάρια
παρὰ νὰ ζῶ νὰ βλέπω!

(Μετὰ κορυφουμένης ἀγανακτήσεως)

Τί! τὸ γάλα μου φαρμάκι
καταντημένο καὶ ἄλλοι στὴ γλώσσα τοῦ παιδιοῦ μου,
καὶ πρώτη ἐγὼ ἡ μάνα του νὰ νοιώσω στὴν καρδιά μου
τὴν κρῦα φαρμακάδα του!

(Μετὰ σπαραγμοῦ)

Ἀνάθεμα τὴν ὥρα
στὸν κόσμον πού σ' ἐγέννησα!

ΦΛΟΓΑΣ (Τῷ Δρόσῳ)

Τὰ χάλια τῶν γονιῶν σου,
τὴν καταντιὰ τους κύτταξε, κ' ἐνοῦ ἀσπροῦ ἂν ἔχῃς
φιλοτιμία, πῆγαινε νὰ φουρμισθῆς ὅσον Γιούδας.

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄν τὴ ζωὴ σου ἀγαπᾷς κ' ἂν δὲν τὴν ἐβαρέθῃς
μὴ ῥίχνῃς λάδι στὴ φωτιά, γιατί, ἂν θὰ θεορέψῃ,
ἄλλοι σ' αὐτὸν πού συνταβλάει!

ΣΤΡΑΤΟΣ

(ἐν ὑψίστῃ ἀγανακτήσει καὶ ταραχῇ).

Γιὰ τὸ Θεό, συντρόφοι!

Τί τὸν φυλάτε ζωντανό; Σκοτῶστε τον ν' ἀγιᾶστε.
Εἶμαι γονιός, τὸν γέννησα, τὸν ἔχω ἀναθρεμμένο
καὶ δὲν μπορῶ, δὲν δύναμαι, τὰ χέρια μου ἄλυθῃκαν,
ἀλλιῶς θὰ τὸν ἐξάπλωνα ἐγὼ νεκρὸ ἄνω πέρα.
Πρῶτος ἐγὼ θὰ σήκωνα σήμερα τὴ σημαία
τῆς λευτεριᾶς. Πρῶτος ἐγὼ «Πατρίδα ἀναστήσου»
θὰ φώναζα, σκοτώνοντας μὲ τὴ φωνὴ καὶ ἓνα
Τοῦρκο, τὸ γυιό μου!

Ἑσμὲ

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐμένανε κράζετε Τοῦρκο! Τοῦρκοι
καὶ ὄχι Χριστιανοὶ εἴσθε σεῖς! Θεοιὰ καὶ ὄχι ἀνθρώποι.
κατ' ἄλλο παρὰ Ἑλληνες εἴσθε ἐσεῖς, ποὺ σ' ἓνα
ἀθῶο πλάσμα κι' ἄκακο, μιὰ ἀβλαβὴ τρυγόνα,
σ' ἓνα κορίτσι ὀρφανό, ἤρθατε γιὰ νὰ δεῖχτε
ἀνδρεῖες καὶ παλληκαριές.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἄσπλαγχε γυιέ! γιὰ σένα
ὁ Στράτος ἀφιλότιμος καὶ ἀνανδρὸς ἐγένη!
γιὰ σὲ μὲ τὸ φραχτόπουλο ὁ σταυραῖτὸς κατέβη
ἀπ' τὰ περήφανα βουνά, μάγγανα γιὰ ν' ἀνοίξῃ.

(Βλέπει βλοσυρῶς καὶ ἔτοιμος νὰ ἐξορμήσῃ).

Σκύλλε !!

(Μεταμελούμενος καὶ ἄμα στεναχωρούμενος).

Συντρόφοι, πάμετε, γιὰτὶ μὲς' στὴν καρδιά μου
τὸ αἷμα ἐχόχλαξε, ἐθέριεψ' ἡ ψυχὴ μου
θὲ νὰ γενῶ βρυκόλακας καὶ θὲ νὰ ροκανίσω
τὰ ἴδια μου τὰ κόκκαλα!

(Ἐφθρῶν)

Θὰ τὸν σκοτώσω!

ΔΕΣΠΩ (Παρεμβαίνουσα).

Στράτο!

ΕΣΜΕ

Ὅταν διψᾷς γιὰ αἷματα, ὅταν πεινᾷς γιὰ σάρκες
σκοτώσ' ἐμὲ καὶ χόρτασε. Τὸ ἰδικό μου αἷμα
χύσε καὶ πιέ το, λαίμαργε, τὴ δίψα σου νὰ σβύσῃς,
ἐμέ, ποὺ πρωταγάπησα, ἐμένα σφάξε... χτύπα!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Πᾶμε.

(Σπεύδει νὰ ἐξέλθῃ, ἅπαντες κινοῦνται πρὸς ἀναχώρησιν).

ΔΕΣΠΩ

(Ἀποθοῦσα τὸν Δρόσον ὑποχωροῦντα)

Τί στέκεις;

ΣΤΡΑΤΟΣ (Ἐπαναστρέφω).

Ποῦ τὸν πᾶς; Δὲ μὲ ῥωτᾷς κ' ἐμένα
ἀν θὰ τὸν θέλω γιὰ παιδί; Τὶ νὰ τὸν κάνω, πὲς μου,
τέτοιοι προδότην κι' ἄτιμον! Τέτοιο παιδί εἶν' ἴερα
στὸ ξίστερό μας πρόσωπο, εἶν' Χάρος τῆς χαρᾶς μας
καὶ τῆς φωλεᾶς μας ὄχεντρα· εἶν' ἡ ντροπὴ τοῦ κλέφτη,
καὶ στῆς πατρίδας τὴν τιμὴ μεγάλη ἀτιμία!

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄλλος κανεῖς ἀν μῶλεγε ἐτοῦτα ὁδῶ τὰ λόγια,
λόγια στερνά του θάσανε μὲ τὴ βαρειά σφραγίδα
τοῦ Χάρου θὲ νὰ σφραγίξω τὰ χεῖλη του γιὰ πάντα.
Μὰ στὸν πατέρα τί νὰ πῶ;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐ! Δέσπω! πᾶμε!

ΔΕΣΠΩ

Ἄχι,
θὰ τόνε πάρουμε' μπροστα καὶ τότε θὰ διαβοῦμε.
Θὰ φύγῃ, θὰ τὸν χάσουμε!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Μηγάρις λὲς δὲν εἶναι
χαμένος κι' ἀπ' τὰ σήμερα; Θαρρεῖς παιδί πῶς ἔχεις;
Γιὰ μᾶς ἀπέθανε, δὲ ζῆ.

(Ἀπέρχεται μετὰ τῶν ἐνόπλων).

ΔΕΣΠΩ (Τῷ Δρόσο).

Ἄν μ' ἀρνηθῆς καὶ φύγῃς,
 κι' ἀκολουθήσῃς, τούτη, ἴδῳ τὴν ἄπιστη, τὴ στρίγγλα,
 ποῦ μὲ χορτάρια μαγικά σου ἤπῃρε τὴν καρδιά σου,
 ἄλλιῶς δὲ θάταν δυνατὸν μιὰ Τούρκα ν' ἀγαπήσῃς

(Ἰψοῦσα τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν).

Ἄκου, Θεέ μου, τὴ φωνὴ μιᾶς μάννας προδομένης:
 Τὸ γάλα ποῦ σ' ἐπότισα, ποῦ σ' ἔχω βυζαγμένο,
 νὰ καταντήσῃ ποταμός, κυνήγου νὰ σὲ φέρῃ
 καὶ νὰ σὲ πνίξῃ γρήγορα!

Ἦ Δρόσος ἀγωνιᾷ).

Νεκρὸ νὰ μοῦ σὲ φέρουν
 γιὰ νὰ σὲ κλάψω Ἕλληνα, Ἕλληνα νὰ σὲ θάψω,
 παρ' νὰ σὲ κλάψω ζωντανό, Τοῦρκο καταντημένο,
 προδότῃ τῆς Πατρίδας μας.

(Ἀπέρχεται αἰφνιδίως).

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

Δρόσος, Ἔσμέ.

ΔΡΟΣΟΣ

(Διασταυρῶν τὰς χεῖρας καὶ ἀποπειρώμενος νὰ φύγῃ ἐν ἀπελπισίᾳ).

Ἄχ! μάννα! μάννα!

ΕΣΜΕ

Ἦ Οχι,

Δὲ θὲ νὰ φύγῃς, Δρόσο μου. Ἀδιάσειστη ἀγάπη.

ΔΡΟΣΟΣ

(Ἐν ὑψίστῃ ἀπελπισίᾳ)

Ποιὸς μᾶς ἐκακομοίρανε, Ἔσμέ, ν' ἀγαπηθοῦμε;

ΕΣΜΕ

Δρόσο, γιατί δὲν ἔφυγες;

ΔΡΟΣΟΣ

Δὲν ἔφυγα! ποιὸς τῷπε;

ΕΣΜΕ

Πίσω γιατί ἐγύρισες; Γιὰ πὲς μου το;

ΔΡΟΣΟΣ

Τὴ μάννα

καὶ τὸν πατέρα ἀρχιόμουνα γιὰ νὰ σ' ἀκολουθήσω
 ὅπου κιᾶν πᾶς. Μὰ μιὰ φωνὴ γλυκύτερ' ἀπ' τῆς μάννας
 κι' ἀπ' τοῦ πατέρα πιὸ βαρειά μὲ κράτησε στὸν τόπο,
 ἠπαράλυσε τὰ πόδια μου. Ἀόρατο ἓνα χέρι
 κατάλαβα τὰ στήθη μου γιὰ νὰ τὰ παλαμίζῃ,
 νὰ μοῦ κρατῇ τὸν δρόμο μου καὶ πίσω νὰ μὲ σπρώχνῃ,
 κ' ἦταν τὸ χέρι, ἡ φωνὴ τῆς σκλάβας μας Πατρίδας.

ΕΣΜΕ (Ἰδίᾳ καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ).

Παράκαιρη καλοκαιριά! Ὁ ἥλιος τοῦ Γεννάρη
 τὴ μυγδαλιὰ ἐγέλασε, καὶ τᾶσπρο της λουλοῦδι
 ἐφούντωσε στοὺς κλώνους της, γιὰ νὰ τὸ κάψ' ὁ πάγος
 καὶ τοῦ Φλεβάρη ὁ χιονιάς!

ΔΡΟΣΟΣ

Καρδιά, Ἔσμέ... Ποιὸς ξέρει!

ΕΣΜΕ (Ὅμοίως)

Ἐβλεπα ἄπο μακριὰ τὸ φωτεινὸ σημάδι
π' ἀχτίδιζε καὶ θάρρενα πὼς ἔλαμπε διαμάντι...
καὶ ποῦ νὰ ξέρω ἢ δύστυχη πὼς σὲ σκορπιοῦ τσεκούρια
ὁ ἥλιος φωτολόγασε! Τὸ χέρι μου ἀπλώνω
κ' ἀντὶς γιὰ διαμαντόπειρες... μ' ἐδάγκασεν ὁ Χάρος!

ΔΡΟΣΟΣ

Γιὰ μὲ τὰ λόγια τὰ πικρά; Φαρμάκι ἀντὶ λουλούδια;

ΕΣΜΕ (Μετ' ἀγανακτήσεως)

Τράβηξες δίκωπο σπαθί! ἀλύπητα τὸ μῆχνης
στὰ σωθικά μου καὶ ζητεῖς τὸ χέρι σου, ποῦ εἶναι
βαμμένο ἀπ' τὸ αἷμα μου, νάρθῶ νὰ τὸ φιλήσω
καὶ νὰ σὲ ράνω μὲ ἀνθούς; Αἶ! Δροσο, Δρόσο! Φλόγα
δὲ σὲ βαπτίζανε; φωτιά δὲ βγάναν τὸνομά σου
στὸν κόσμον ἄν γεννήθηκες καρδούλες γιὰ νὰ κάψης;

(Μετὰ συγκινήσεως)

Ποῦ εἶν' ἡ πρώτη ἀγάπη σου; Οἱ ὄρκοι σου ποῦ εἶναι;
ποῦ μὲ ἀφήνεις, ἄσπλαχνε; Ἄχ! δός μου τὴν καρδιά μου.
Χωρὶς καρδιά τί θὰ γενῶ;

(Ἰκετευτικῶς)

Ἄιντε νὰ πᾶμε ἴδωθε,
μακριὰ ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ ποιὸς ποτὲ τὸ ξέρει
σὸν τί κακὸ θεὸ νὰ γενῆ!

(Γονατίζουσα).

Στὰ γόνατά σου πέφτω

καὶ σὲ παρακαλῶ!

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐμπρὸς σ' ἐμένα γονατίζεις;

Ἦ σκῶνεσαι ἢ ἔφυγα.

ΕΣΜΕ

Δός μου ἐλπίδα.

ΔΡΟΣΟΣ

Σήκω!

γιατὶ στὰ γόνατα ἢ γενιὰ ἢ ἰδική σου θέλει
τὸν ἄνθρωπον νὰ στέκεται, μὰ ἢ ἢ ἴδική μου ὄχι.

ΕΣΜΕ

Σηκώθηκα... Μὰ σήκωσε καὶ τίς νεκρὸς μ' ἐλπίδες.

ΔΡΟΣΟΣ

Εἶναι ἀπὸ τὰ δύνατα. Πατρίδα ἔχω σκλάβα.
Καὶ ἡ πατρίδα μου αὐτὴ ἐτούτη ἴδῶ τὴν ὥρα
βγάζει φωνὴ σπαραχτικὴ καὶ κράζει τὰ παιδιὰ της
νὰ μαζευτοῦν, νὰ συναχθοῦν. Τῆς λευτεριᾶς τὰ ἡδῶνι
συχνολαεῖ. Ἐβράχνιασε ἀπὸ τὸ πολὺ κελᾶτι,
καὶ εἶναι τὸ τραγοῦδι του τρανῆς γιορτῆς Βαγγέλιο,
σκλάβας καρδιάς ἀπαντοχῆ, σκλάβας καρδιάς ἐλπίδα,
τροπᾶρι Ἀναστάσεως. Τὰ σήμαντρα σημαίνουν.
Τῆς λευτεριᾶς ἡ ἐκκλησιὰ τίς πόρτες της ἀνοίγει·
θ' ἀρχίσῃ τὸ Τρισάγιον· θ' ἀρχίσ' ἡ Λειτουργία.
Καὶ θεὸς ἐγὼ ἀπ' τὴ γιορτῆ ἐτούτη γιὰ νὰ λείπω;
Σὲ τέτοιες ἄγιες στιγμὲς ὅποιος Πατρίδ' ἀρνιέται
οὔτε καρδιά οὔτε τιμὴ οὔτε Θεὸ δὲν ἔχει.

ΕΣΜΕ

Τελειωτικὸ μ' ἀπαραιτῶς; Μὲ λησμονεῖς; Θὰ φύγης;

ΔΡΟΣΟΣ

Καὶ σὺ νὰ φύγης ἀπὸ ἴδῶ, ἀπὸ τοὺς τόπους τούτους,
ὅσο ἢ μπορέσης γρηγορὰ. εἶναι σιμὰ ἢ μπόρα,

είναι σιμά τὸ σύννεφο ὅπου θὰ βρέξει αἷμα,
ἀνάκατο μὲ δάκρυο. Φεύγα! μὴ στέκης ὄρα,
κι' ἂν θέλῃς μὴ μὲ λησιμονῆς καὶ μὴ μὲ καταριέσαι.

Μετὰ κορυφουμένου πάθους)

Τὴ μοῖρ' ἀναθεμάτιζε ὅπου μᾶς ξεχωρίζει.

(Ἀκούονται πυροβολισμοί, ὁ Δρόσος ἐκπλήσεται).

*Ακοῦς; Τουφέκια πέφτουνε. Δὲν πέφτουνε στὸ βρόντο.
Μὲ τὸν πατέρα ἄνοιξαν τουφέκ' οἱ Τοῦρκοι... Φεύγω!

ΕΣΜΕ (ἐξάγουσα ἐγχειρίδιον).

Θὰ φύγω ἄγ' ἰσχυρότερα!

ΔΡΟΣΟΣ

Τί θέλεις γιὰ νὰ κάνης;

ΕΣΜΕ

Νὰ ταξιδέψωμε μαζί! Ἐσὺ πετᾷς στὸν κόσμο
κι' ἐγὼ πετῶ στὴ μαύρη γῆ. Ἐσὺ γιὰ τὴν Πατρίδα
ὄλου τοῦ κόσμου, τοῦ ντουρνιά! Φεύγα λοιπόν! Τί στέκεις;

ΔΡΟΣΟΣ

Γιὰ τὸ Θεό!

ΕΣΜΕ

Φεύγα σὰν θὲς νὰ ἰδῆς τὸ πῶς πεθαίνουν
ὄσοι γνωρίζουν ν' ἀγαποῦν στ' ἀλήθεια ἄν κ' ἐμένα.
Μὲ ξεσχισμένη τὴν καρδιά, μὲ ματωμένα σπλάχνα,
κρατώντας εἰς τὸ χέρι μου ἐτοῦτο τὸ μαχαίρι,
βαμμένο ἀπ' τὸ αἷμά μου, θὲ ν' ἀναβῶ στὸν Πλάστη,
κι' ὅταν μὲ κρίνῃ θὰ τοῦ εἰπῶ ἄσχοτώθηκα μονάχη,
μονάχη μου ἐσφάγηκα, γιατί στὴ γῆ ἄν ἤμουν
τόσο πολὺ ἀγάπησα, τόσο πολὺ. Θεέ μου!

π' ὁ ἥλιος, ἡ ζωὴ, τὸ φῶς, ὄλο τὸ πᾶν, ὁ κόσμος,
ἡ εὐτυχία, ἡ χαρὰ ἦταν γιὰ μὲ ἐκεῖνος
πὺρ λάτρευσα π' ἀγάπησα. Μ' αὐτὸς μὲ ἀπαρνήθη.
Τάκοῦς. Θεέ! μ' ἐπρόδωκε! Αἰ! τώρα δίκασέ με,
κι' ἂν ἐφταιξα, τιμῶρα με, Θεέ, βασάνισέ με!

ΔΡΟΣΟΣ

(Ἀπελπισ, Ἀκούονται πυροβολισμοί).

*Ακοῦς, Ἐσμὲ; σκοτώνουνε, σφάζουνε τοὺς γονιούς μου.
Μὴ μὲ κρατῆς περισσότερο, λυπήσου με, σπλαχνίσου!

(Πλησιάζει)

Πέτοξε ἀπ' τὰ χέρια σου τὸ θάνατο.

ΕΣΜΕ

(Ἐμφρων ὀπισθοχωροῦσα καὶ στρέφουσα τὸ ἐγχειρί-
διον κατὰ τοῦ στήθους της).

Τραβήξου;

Γιὰ σένα ν' ἀποθνήσκω, γιὰ σένα καὶ πεθαίνω!

(Ἐψώνει τὴν χεῖρά της νὰ κτυπηθῇ ὅτε εἰσέρχεται
ἡ Χατιγγιέ)

Σ Κ Η Ν Η Η',

Οἱ ἄνω, Χατιγγιέ.

ΧΑΤΙΓΓΙΕ

(Εἰσερχομένη καὶ τρομάζουσα ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ θεᾷ).

Παιδί μου! κόρη μου! Ἐσμὲ!

ΔΡΟΣΟΣ

Θεὸ ἂν δὲ φοβῶσαι,

*Ἄν δὲν πονῆς τὰ νιάτά σου, τὴ μάνα σου λυπήσου!

ΧΑΤΙΓΓΙΕ (Ἀγωνιῶσα)

Ἐμὲ σπλαχνίσου!

ΕΣΜΕ

(Μετά τινα στιγμὴν ῥίπτει τὸ ἐγχειρίδιον καὶ στρε-
φομένη πρὸς τὸν Δρόσον).

Πήγαινε!

(Μετά λυγμώδους συγκινήσεως).

Κ' ἐκεῖ, ἐκεῖ ἐπάνω
στοὺς οὐρανοὺς θεὸν νὰ κριθῆς γι' αὐτὴ τὴν προδοσίᾱ σου.
(Πίπτει ἢ αὐλαία).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ δάσος. Ἐν τῇ ἄρσει τοῦ παραπετάσματος φαίνεται ὁ ἐξ ἐνόπλων ἀνδρῶν χορός, ὅστις καθήμενος ἐπὶ πετρῶν ᾄδει τὸ κάτωθι ᾄσμα).

ΣΚΗΝΗ Α'

Παιδιά, σὰν θέλτε λεβεντιὰ καὶ κλέφτες νὰ γενῆτε,
Ἐμένα νὰ ρωτήσετε νὰ σᾶς τὸ μολογήσω.
Σαράντα χρόνους ἔκαμα στοὺς κλέφτες καπετάνιος,
Ἐστὸ ψωμί δὲν ἔφαγα ὅπως τὸ τρώει ὁ κόσμος.
Τὴν πέτρα εἶχα προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί μου στρῶμα
Καὶ τὸ καριοφυλλάκι μου τό'χα γιὰ πάπλωμά μου.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φλόγα. καὶ οἱ ἄνω.

ΦΛΟΓΑΣ

(Εἰσέρχεται κρατῶν πλάτην ἀρνιοῦ εἰς χεῖρας)
Συντρόφοι, πιάστε τᾶρματα, στὸ καρραούλι ἕνας.
(Ἄπαντες ἐγείρονται καὶ λαμβάνουσι τὰ ὅπλα).

Α' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Τ' εἶναι, ρε Φλόγα;

ΦΛΟΓΑΣ

Σήμερα ἀπ' τοὺς συντρόφους ἕνας
κακὸ θὰ πάθῃ.

Α' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἄνθρωπο τῶδες;

ΦΛΟΓΑΣ

Τὸ λέει ἡ πλάτη
ποὺ τώρα τὴν ἔξεκόλλησα ἀπ' τὸ στρατό μας... Τ' εἶναι
σήμερα; Τοῦ Βαγγελισμοῦ; Σημειώστε τὴν ἡμέρα.

Β' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἄν πάθῃ ἕνας, τὸ κακὸ εἶν' λίγο... ἕνα αἶμα
θὰ πᾶμε ὅλοι, ὅταν κριας σαρακοστὴ μεγάλη
σὰν τὰ σκυλλιά βάλθῃκαμε νὰ φᾶμε.

ΦΛΟΓΑΣ

Σώπα τώρα
καὶ ὁ Θεὸς μᾶς συμπαθάει... Τὶ ἄλλο θὲς νὰ φᾶμε
στοὺς βράχους πὺν ἴκλειστήκαμε;

(Εἰσέρχεται ὁ Δρόσος).

ΣΚΗΝΗ ΙΓ΄.

Δρόσος καὶ οἱ ἄνω.

ΔΡΟΣΟΣ

Τί μήνυμα μᾶς ἤρθε
πὺν ἴπήρατε τὰ ἄρματα;

Β΄. ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Ἡ πλάτη μολογάει
πὺς ἕνας ἀπ' τῆ συντροφιά κάτι κακὸ θὰ πάθη.

ΔΡΟΣΟΣ (Ἰδίᾳ)

Καὶ λείπει ὁ πατέρας μου.

(Ἐν χορῷ)

Κοὶ ποιὸς τὴν πλάτη εἶδε;

ΦΛΟΓΑΣ

(Ὑπερηφάνως καὶ μετὰ δυσαρσεκειᾶς).

Ἐγὼ τὴν εἶδα;

ΔΡΟΣΟΣ

Καὶ γιὰ τὸ σοβαρὸ μᾶς κρένεις;

ΦΛΟΓΑΣ

Ἔτσι ὁ Φλόγας ἔμαθε νὰ κρένη μὲ τοὺς Τούρκους.

ΔΡΟΣΟΣ (Χολούμενος)

Τούρκος ἐγὼ; Τὸ λόγο σου ἔπαρε ἴπισω.

ΦΛΟΓΑΣ

Ἦχι.

Δὲ συνηθίζει νὰ ξελέη αὐτὸ πὺν λέει ὁ Φλόγας.

ΔΡΟΣΟΣ (Ἐντόνως)

Τὸ λόγο ἴπισω ἔπαρε!

Β΄. ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι
θὰ φαγωθοῦμε ἴσαν σκυλλιά;

ΔΡΟΣΟΣ

Μέτρα καλὰ τὰ λόγια.

ΦΛΟΓΑΣ

(Ἀπτόμενος τοῦ γαταγανίου του.)

Ἐτοῦτο εἶν' τὸ μέτρο τους.

ΔΡΟΣΟΣ (Ἐξαγριούμενος),

Σπαθὶ σ' ἐμὲ μὴ δείχνης.

Μὴν ἀναγκάζῃς τὸ θολό, τὸ ἄγριο ποτάμι
νὰ στρέψῃ κατ' ἔπανω σου, γιατί θὰ σὲ ρουφήξῃ.

ΔΡΟΣΟΣ

(Ὅρμᾶ κατὰ τοῦ Φλόγα, ὅστις ὀπισθοχωρεῖ ἀπτόμενος)
τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του).

ΦΛΟΓΑΣ

Γιὰ πάρε τὸν ἀέρα σου...

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Οἱ ἄνω, Δέσπω.

ΔΕΣΠΩ

Ἐμπρὸς στὴ Δέσπω, κάτω
τὰ χέρια σας ! Παράλυτα...

Β' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Σ' ἔστειλ' ἡ Παναγία,
ἀλλιῶς θὲ νὰ σφαζόντουσαν.

ΦΛΟΓΑΣ

Ἐγώ, συντρόφοι, φεύγω !

Σ' ἄλλο μπουλοῦκι θὲ νὰ πάω !

ΔΕΣΠΩ

Κὺρ Φλόγα, ποῦ πηγαίνεις ;

ΦΛΟΓΑΣ

Νὰ βρῶ συντρόφους Χριστιανούς...

Νὰ χαίρεσαι τὸ γυιό σου.

(Ἀπέρχεται, ὁ δὲ Δρόσος πειράεται νὰ ὀρμήσῃ ἐναντίον του,
ἀλλὰ συγκρατεῖται ὑπὸ τῆς παρουσίας τῆς μητρός του).

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΔΕΣΠΩ

Ποῦ εἶν' ὁ καπετάνιος σας ;

ΚΟΣΜΑΣ

Στὸ φῶτισμα ἐδιάβη,
ροβόλησε στὴ στάνη σας, τὸ Μπίρκο νὰ προστάξῃ
τὸ βιὸ ἀπ' τὰ ριζώματα γιὰ νὰ τραβήξ' ἀπάνω.

ΔΕΣΠΩ (Τῷ Δρόσῳ, μετὰ σιγῆν).

Τι σοῦκανε ὁ ἄνθρωπος ;

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐσχάθη τὸ ψομί του,
μὰ ἦταν ὁ Χάρος σπλαχνικὸς κι' ἀχόλιαστο τὸ φεῖδι.

ΔΕΣΠΩ

Θηρίο ἐκιτάντησες νὰ φᾶς τὸν κόσμο ;

ΔΡΟΣΟΣ

Τοῦρκο

ἐμένα, μάννα μου, νὰ πῆ ; Τὴ χάρη ἄς χρωστάῃ
στὶς ἄσπρες τρίχες του. Ἀλλιῶς ἐτούτη δῶ τὴν ὥρα
στὸ αἶμα του θὲ ν'ἀπλεγε.

ΔΕΣΠΩ

Μιᾶς Τούρκας θυγατέρα
γιὰ ν' ἀγαπήσῃς... τὰ θωρεῖς, τὰ βλέπεις τὶ παθαίνεις ;

ΔΡΟΣΟΣ

Γιατί γοργά θὰ γύριζα ἀπὸ τὰ ξένα, ὅπου
 μὲ τὴν Ἑσμὲ ἐδιάβαινα, νὰ κράξω στοὺς γονιούς μου :
 « Ἐνα παιδί ἐχάσατε καὶ δυὸ σᾶς δὶν' ἢ Μοῖρα ! »
 Νὰ κράξω στὴν πατρίδα μου : « Μὲ μιὰ Ἑλληνοπούλα
 τὸ γένος μας μεγάλωσα. » Νὰ πῶ τῆς Ἑκκλησιᾶς μας :
 « Μιὰ προσκυνήτρα σοῦφερα, ἐπλούτισα τὴν πίστη,
 μιὰ νύφ, τῆς ἐχάρισσα... » γι' αὐτὸ μὲ λένε Τοῦρκο ;

Σ Κ Η Ν Η ς'.

Μπίρκος, καὶ οἱ ἄνω.

ΜΠΙΡΚΟΣ (Εἰσέρχεται πνευστιῶν)

Ἐδῶ καθῶστε ;

ΔΡΟΣΟΣ

Τ' εἶναι βρέ ;

ΔΕΣΠΩ

Ἄχ ! Παναγιά μου !

ΔΡΟΣΟΣ (Ἐπιτακτικῶς)

ΜΠΙΡΚΟΣ

Οἱ Τοῦρκοι πιάσαν... :

ΟΛΟΙ

Ποιόν, μωρέ ;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τ' ἀφεντικό !

ΔΕΣΠΩ

(Συνάπτουσα τὰς χεῖρας καὶ ἄπελπις)

Τὸ Στράτο ;

(Πίπτει λιπόθυμος)

ΟΛΟΙ (Ὁμοῦ)

Τὸν καπετάνιο

ΔΡΟΣΟΣ

(Λαμβάνων τὴν Δέσπω πρὶν πέση χαμαί).

Μάννα μου ! Γιὰ τὸ Θεό, ἀδέλφια !

Α' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Γοργά στὸ ρέμμα ! στὸ νερό !

(Ἀπέχονται ἅπαντες ὑποστηρίζοντες τὴν λιπόθυμον Δέσπω,
 πλὴν τοῦ Μπίρκου).

Σ Κ Η Ν Η Ζ'.

Μπίρκος μόνος.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Κακὸ τὸ πού μᾶς ἦρε

τοὺς ἔρημους, τοὺς κηψερούς !

Καὶ ποιὸν νὰ παωτοκλάψω ;

Ἄνδρα, γουροῦνι, γάϊδαρο καὶ ποιὸν νὰ πρωτοκλάψω ;

Νὰ κλάψω τὸν ἀφέντη μου ; Τὰ πρόβατα νὰ κλάψω ;

πού δὲ μᾶς ἄφηκαν οὐρά ; Πάνε καὶ οἱ καρδάρες,

μοῦ πῆραν καὶ τὴν κάπα μου, μοῦ πῆραν τὴν φλογέρα

πᾶνε καὶ οἱ πιστόλες μου, πᾶνε καὶ τὰ γαντζοῦδια,

πᾶνε καὶ τὸ τυρόγαλο, πᾶνε καὶ οἱ μουντζήθρες,

πᾶνε καὶ οἱ βραστογαλιές, ἐχάθηκε κ' ἡ Κάρμεν,

τὰ πῆρανε καὶ πᾶν καὶ πᾶν..

ΣΚΗΝΗ Η΄.

Δρόσος καὶ Μπίρκος.

ΔΡΟΣΟΣ

Κ' οἱ τοῦρκοι ποῦθεν κἀναν;
ΜΠΗΡΚΟΣ

Ἐκεῖ κατὰ τὰ Καλάβρυτα.

ΔΡΟΣΟΣ

Δὲν τοὺς προφθάνω, μπῆκαν.

Καὶ σὺ πῶς τοὺς ἐξέφυγες;

ΜΠΗΡΚΟΣ

Μὴν τὰ ρωτᾶς, ἀφέντη.

Ἄμ' εἶχα χρόνια ἀπ' τὸ Θεὸ ὁ καφερός νὰ ζήσω.

Ποιὸς ξέρει τὸ κουροῦπί μου τί ἔχει νὰ τραβήξῃ!

Μ' ἐπῆγαν στὰ Καλάβρυτα μ' ἐκράτησαν καμποσο
καὶ μ' ἄφηκαν μὲ διαταγὴ γοργὰ νὰρθῶ νὰ σ' εὔρω,
καὶ νὰ σοῦ ἴπῳ... τί νὰ σοῦ ἴπῳ;...

ΔΡΟΣΟΣ

Λέγε!

ΜΠΗΡΚΟΣ

Ἐσὺ ποῦ ξεύρεις

καὶ δίνεις τίς βαρεῖες σπαθιές καὶ ντουφεκᾶς στὰ ἴσα,
ἂν θέλῃς ὁ πατέρας σου νὰ μὴν ψηθῇ στὴ σούβλα,
σὲ ὄρες δυὸ τὸ πειὰ πολὺ τὰ ἄρματα νὰ ρίξῃς
καὶ νὰ παραδοθῆς! Ἄλλιῶς τὸ Στράτο τὸν χαλάσαν.

ΔΡΟΣΟΣ (Ἰδίᾳ)

Ἐμένα θέλουν τὰ σκυλλιά... τοὺς μπῆκα μέσ' στὸ μάτι
γιατὶ προχθὲς τοὺς ἔμαθα πῶς ρίχνουν τὸ ντουφέκι,

καὶ πῶς τὸ παίζουν τὸ σπαθί! Ἐμένανε γυρεύουν.

(Μένει ἐν σκέψει ἰδίᾳ)

Πρέπει ὁ Μπίρκος ἀπὸ ἴδῳ νὰ φύγῃ, γιατί θάναί
ἐμπόδιο στὴν ἀπόφαση ποῦ πρέπει γιὰ νὰ κἀνω.

(Τῷ Μπίρκῳ)

Τράβα ἐκεῖ στὸ ψήλωμα καὶ κάτσε ν' ἀγναντεύῃς
τριγύρω. Κι' ὅταν Τούρκους ἴδῃς, νὰ πιστολίσης... φύγε!

ΜΠΗΡΚΟΣ (Ἀπερχόμενος διὰ μορφασιμῶν δηλούντων
τὴν ἀπαρέσκευάν του).

Ἐνύσταξα, ρὲ ξάδευφε, θὰ γύρω νὰ πλαγιάσω
καὶ σὺ κάτσε κι' ἀγνάντευε.—Τὸ ἴδιο τὸ παθαίνω.

(Ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

Δρόσος μόνος

ΔΡΟΣΟΣ

Καὶ τί τὴ θέλω τὴ ζωὴ; Εἶναι ζωὴ ἐτούτη;
Ὅποιος τὴν ἔχει γιὰ ζωὴ, τὰ χρόνια μου σωρῶνω
ἀπάνω εἰς τὰ χρόνια του, ψηλώνω τὸ σωρό τους...!

(Σιγῇ).

Ἐσμέ!... ἀνθὲ περίζηλε, ποῦ ποιὸς τὸ ξέρει τώρα
ὁ σίφουνας ποῦ σ' ἄρπαξε σκόρπια καὶ μαραμμένα
ποῦ νὰ λιχνάῃ τὰ φύλλα σου... Ζοῦσα μὲ τὴν ἐλπίδα
τὸ πῶς μποροῦσα ἕναν καιρὸ, μέσ' στῆς ζωῆς τὴ στράτα,
νὰ σ' ἀπαντήσω, νὰ σὲ ἰδῶ... μὰ τώρα πάει, φεύγει
καὶ τούτῃ ἢ ἐλπίδα μου... γιὰ νὰ πεθάνω πρέπει.

(Μετὰ μικρὰν σιωπὴν καὶ ἀποφασιστικῶς)

Πατέρα μου, θὲ νὰ σωθῆς! ὁ γυιός σου τὴ ζωὴ σου
θὰ ἔξαγοράσῃ, δίνοντας τὸ ἴδιο του κεφάλι.

(Μετὰ συγκινήσεως κορυφωθείσης).

Μαύρη σκλαβιά, ὡς πότε πειὰ θὰ μᾶς ρουφᾶς τὸ αἷμα!

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

Δείσπω, Κοσμᾶς καὶ ὁ ἐξ ἀνδρῶν χορός. Δρόσος.

ΔΕΣΠΩ

Καὶ τώρα, ἄμυαλο παιδί.

(Ἐντονώτερον)

Παιδί, ποὺ ἐγεννήθης
νὰ φᾶς τὰ ἴδια σπλάχνα σου, καὶ τώρα τί θὰ γένη;

ΔΡΟΣΟΣ

Σώπασε, μάννα, καὶ μὴν κλαῖς, καὶ ὁ πατέρας, ὄχι!
δὲ θὰ πεθάνῃ... θὰ σωθῆ!

ΔΕΣΠΩ

Καὶ ποιὸς θὲ νὰ τὸν σώσῃ!

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐγώ!

ΔΕΣΠΩ

Ἐσύ; !...

ΔΡΟΣΟΣ

Σὲ ὄρες δυὸ θᾶναι στὴν ἀγκαλιά σου.

ΔΕΣΠΩ

Στὴν ἀγκαλιά μου ὁ Στράτος μου; Μπορεῖς γιὰ τὸν σώσῃς
κι' ἀκόμα στέκεσαι ἐδῶ, δὲ γίνεσαι ἀέρας;

ΔΡΟΣΟΣ (Ἰδία).

Μὲ διώχν' ἡ ἔρημη· θαρρεῖ πὼς θὰ μὲ ἰδῆ καὶ πάλι.
Κατακαυμένη μάννα μου! καὶ νᾶξερεις...

ΔΕΣΠΩ

Τί στέκεις;

Καὶ βιά δὲν παίρνεις δανεικὴ τῆς ἀστραπῆς νὰ τρέξῃς;

ΔΡΟΣΟΣ (Συγκεκινημένος).

Σχώρα τὸ γυιό σου, μάννα μου, καὶ δός του τὴν εὐχὴ σου.

ΔΕΣΠΩ

Νὰ σὲ σχωρέσω;

ΔΡΟΣΟΣ

Στὸ ζητῶ! τὴ χάρη μὴ μ' ἀρνιέσαι:

Διῶξέ με, μάννα, διῶξέ με, μὴ μὲ κρατῆς περισσότερο,
τ' εἶν' οἱ στιγμές μας ἀργυρὲς κ' οἱ ὄρες διαμαντένιες!
Στοχάσου τὸν πατέρα μου.

ΔΕΣΠΩ

(Διαποροῦσα, ἀλλὰ καὶ συντετριμμένη)

Δρόσο!

ΔΡΟΣΟΣ (Συγκεκινημένος)

Ἄν' δῶ ποὺ πάω

νὰ σώσω τὸν πατέρα μου, στὴ στράτα μ' ἀπαντήσω
τὸ θάνατο καὶ χτυπηθῶ, βαριά νὰ μὴν τὸ πάρῃς!
Πολὺ νὰ μὴ σεκλετισθῆς, μὴ σκύψῃς τὸ κεφάλι·
νὰ περπατᾶς περήφανη, νὰ λὲς στὶς ἄλλες μάννες
τοὺς γυιούς τους ποὺ θὰ χαίρουνται: «εἶχα κι' ἐγὼ λεβέντη
καὶ ζηλεμμέν' ἀκριβογυιό· μὰ τὸν ἐπῆγα τάμα
στῆς Δευτεριᾶς τὴν ἐκκλησιὰ γιὰ τὴ γλυκειὰ Πατρίδα».

ΔΕΣΠΩ

Γι' αὐτὰ τὰ λόγια τὰ πικρὰ ἐδῶθε δὲ θὰ φύγῃς,
ἢ θὲ νὰ φύγωμε μαζί.

ΔΡΟΣΟΣ

Μονάχος θὲ νὰ πάω

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄδύνατο! — Συντρόφοι μου, ἀκοῦτε.

Ἔσεῖς ἐδῶ θὰ μείνετε.

Α΄ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Δὲ θάρθωμε μαζί σου :

ΔΡΟΣΟΣ

Ἄχι!

ΔΕΣΠΩ

Τί λές; μονάχος σου θὰ πᾶς:

ΔΡΟΣΟΣ

Ἐκεῖ πού πάω

δὲν ἔχει πέραση σπαθί, μὰ οὔτε καὶ ντουφέκι.

Νὰ πολεμήσω δὲ θὰ πάω, πηγαίνω μ' ἄλλα μέσα
νὰ σώσω τὸν πατέρα μου.

(Τοῖς κλέφταις)

Ἀκοῦστε δῶ! τὰ ξέρετε

πῶς τῆς Πατρίδας μας ἡ γῆ μπαροῦτ' εἶναι σπαρμένη
καὶ ἀναμένο τὸ δαυλὶ κρατεῖ στὸ χέρι ὁ χρόνος.Ἔρχετ' ἡ ὥρα βιαστικῆ ὅπου θ' ἀγκαλιαστοῦνε
τὰ δυὸ στοιχειά, οἱ δυὸ φωτιές κι' ἀπὸ τὰγκάλιασμα τους
θὰ ξεπηδήσῃ ὁ θάνατος, ὁ Ἄδης θὰ φορμάξῃ!

(Μετὰ συγκινήσεως)

Κι' ἂν ἔλθουν ὄμορφοι καιροί, χαριτωμένοι χρόνοι,
καὶ ἡ Πατρίδα μας ντυθῆ τὰ ἄσπρα, τὰ γαλάζια,
κι' ἐλεύθερος στὰ στήθια της θ' ἀστράφτῃ ὁ Σταυρός μας,

τότε μιὰ χάρη σᾶς ζητῶ : Στὸν τάφο μου νάρθῃτε
γὰ νὰ χορεῦτ' ὀλόγυρα μ' ἐλευτεριάς τραγούδια.
Καὶ στὰ στερνὰ μιὰ μπαταριά ντουφέκια νὰ μού ρίχτε,
νὰ καταλάβω ἀπ' τῆ βοῆ ἐλεύθερο τὸ χῶμα
τοῦ τάφου μου πῶς γίνηκε... Νὰ λυώσῃ τὸ κορμί μου
καὶ μ' ἓνα ὄνειρο χρυσὸ νὰ ζῶ μέσα στὸν Ἄδη
καὶ νᾶναι τῶνειρο αὐτὸ «Ἐλεύθερη πατρίδα».

(Μετὰ λυγμῶδους συγκινήσεως τῆ Δέσπῳ)

Καὶ τώρα, μάννα μου γλυκειά, νὰ σὲ φιλήσω.

ΔΕΣΠΩ

Ἄχι,

εἶναι ἀπὸ τὰδύνατα.

ΔΡΟΣΟΣ

Καμμιά νὰ μὲ κρατήσῃ
δύναμ' ἀνθρώπου δὲν ἔχει. Ἔχετε γειά.

(Φεύγει)

ΔΕΣΠΩ (Παρακολουθοῦσα αὐτὸν μέχρι τῶν παρασκηνίων
καὶ διὰ φωνῆς σπαρακτικῆς)

Παίδι μου!

(Τοῖς κλέφταις)

Ἀκολουθᾶτε τον

Καρδιά, κι' ἀπὸ κοντὰ θὰ πᾶμε.

(Στρέφονται ν' ἀπέλθωσιν ἐνῶ εἰσέρχεται περιχαρῆς
ὁ Μπίρκος)

Σ Κ Η Ν Η Δ΄

Μπίρκος καὶ οἱ ἄνω.

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τὰ συχαρήκια μου κυρά, Ζήτω τὰφέντη!

ΔΕΣΠΩ

Μπίρκο!

ΜΠΙΡΚΟΣ

"Ερχεται ὁ ἀφέντης μου!

Α. ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Τί λές, μωρέ!

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τὸν εἶδα

"κεῖ δὰ ἀπὸ τὸ ξάγναντο, ἀπὸ τὸ καρραῦλι.

ΔΕΣΠΩ

Τὸν εἶδες μὲ τὰ μάτια σου;

ΜΠΙΡΚΟΣ

"Ἄμ' δά, μὲ τὰ αὐτιά μου;

ΔΕΣΠΩ

Τὸν εἶδες; Τὸν ἐγνώρισες;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Τὸν εἶδηκα, ζαέρι!

ἄμ' τί, γιὰ ὠμορφιά θαρρεῖς τὰ μάτια μου πὼς τᾶχω;

Σ Κ Η Ν Η Ι Β'.

Στράτος καὶ οἱ ἄνω.

ΣΤΡΑΤΟΣ (Εἰσερχόμενος καὶ ριπτόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας
τῆς Δέσπας)

Δέσπω μου!

ΔΕΣΠΩ ("Ομοίως).

Στράτο μου!

"Απαλασσομένη καὶ κλίνουσα γόνυ).

Θεέ, σ' εὐχαριστῶ!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ποῦ εἶναι.

ὁ Δρόσος;

ΔΕΣΠΩ

Τώρα ἔφυγε.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Γιὰ ποῦ;

ΔΕΣΠΩ

Δὲ μᾶς τὸ εἶπε.

μόνο μᾶς εἶπε πὼς θὰ πάη μ' ἀπόφαση κ' ἐλπίδα
νὰ σώσῃ τὸν πατέρα του.

ΣΤΡΑΤΟΣ ("Απελπισ)

Γιὰ νὰ μὲ ξαγοράσῃ

δὲ λές καλύτερα μὲ τῆ ζωὴ του;

ΔΕΣΠΩ (Περίτρωμος)

Τ' εἶπες;

ΜΠΙΡΚΟΣ

Ναῖσκε!

Γιὰ τοῦτο μ' ἀμολήσανε ἐμένανε οἱ Τοῦρκοι.
νᾶρθω τοῦ Δρόσου νὰ τὸ 'πῶ.

ΣΤΡΑΤΟΣ

"Ἐχει καιρό;

("Αγωνιῶν)

Α' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Νά, τώρα

ἔτι ἐδιάρηκε.

ΣΤΡΑΤΟΣ

"Αἰτοὶ γενῆτε καὶ πιστάτε,
συντρόφοι μου, γιὰ τὸ Θεό, σκορπάτε μέσ' στὸ λόγγο,
πάρτετε δίπλα τὰ βουνὰ καὶ παγανὰ τὸν κάμπο.

Α' ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

Νά τος 'κεῖ δά ὅπου κολλάει στό πέρα καταρράχι.

ΔΕΣΠΩ

'Ετοῦτο τὸ γιορτάνι μου μὲ ὄλα τὰ φλωριά του
καὶ τὰ μαργαριτάρια του στὸν πρῶτο πού τὸν φτάση.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Τρέχτε!

(Ἀπέρχονται ἅπαντες ἐκ διαφόρων σημείων)

ΜΠΙΡΚΟΣ

(Ἐκβάλλων τὰ τσαρούχια του, τὸ σελάχι του, ἀποβάλλων τὸ
ἔσωκάριόν του ῥίπτων τὴν σκούφιαν του καὶ πτύων τὰς χεῖρας
αὐτοῦ, ἀναχωρεῖ ἐν σπουδῇ).

ΔΕΣΠΩ

Πήγαινε, Μπίρκο, τρέξε!

ΣΚΗΝΗ Β'.

Δέσπω, Στράτος, Φλόγας.

(Εἰσερχόμενος καθ' ἣν στιγμήν ἀπέρχεται ὁ Μπίρκος ἔξ ἀντιθέ-
του μέρους).

ΦΛΟΓΑΣ

Γιὰ πεθαμμένον σ' ἔκλαιψα!

ΣΤΡΑΤΟΣ

'Απὸ τὸ μνημα 'βγήκα!

(Ἐναγκαλίζονται καὶ ἀσπάζονται).

ΦΛΟΓΑΣ

Καὶ πῶς ἐσώθης, σύντροφε;

ΔΕΣΠΩ

Μέσα ἀπὸ τὰ δόντια

τοῦ Χάρου πῶς ἐγλύτωσες;

ΣΤΡΑΤΟΣ

'Ακοῦτε καὶ θὰ φρίχτε

Θὰ σηκωθῇ ἡ τρίχα σας, ὅτατ θὲν ἄγροικῆστε
ποιὰ δύναμη μου ἀνοιξε τὴν πόρτα τοῦ θανάτου
καὶ στῆς ζωῆς μ' ἀσκόντηξε τὴ στρατά. Τῆς κρεμάλας
τὸ ματωμένο τὸ σκοινί, σάν φεῖδι πεινασμένο,
ἀναδευόταν στὴν αὐλὴ τῆς φυλακῆς μου. Ὡρα

τὴν ὥρα 'προύσμενα κ' ἐγὼ τὸ γιῶμα του νὰ γίνω.
Ξάφνω ἀκῶ τὴν κλειδαριὰ τῆς φυλακῆς νὰ τρίξῃ.

'Ἡ σιδερένια πόρτα τῆς ἀνοίγεται καὶ μπαίνει
ὁ Δεσμοφύλακας. « Ἄν θὲς γιὰ νὰ σωθῆς » μου λέει,
»φεύγα! στιγμή μὴ στέκεσαι... τί ἔφθασε ὁ μπόγιας,
»καὶ τὴ ζωὴ σου νὰ χρωστῆς » σὲ ποιὸν θαρρεῖτε μοῦεῖπε;
Ποῖος εἶναι ὁ σωτήρας μου; Μπορεῖ μὲ νοῦ νὰ βάλτε;

ΦΛΟΓΑΣ—ΔΕΣΠΩ

Ποῖος;

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Μετά τινα στιγμήν, καθ' ἣν προσβλέπει αὐτοὺς ἐντόνως)

'Ἡ 'Εσμέ!

ΣΚΗΝΗ Ι Δ'.

'Εσμέ, καὶ οἱ ἄνω.

ΕΣΜΕ

(Εἰσερχομένη φέρουσα ἑλληνικὴν ἀμφίεσιν καὶ ἐπὶ τοῦ
στήθους αὐτῆς χρυσοῦν Σταυρόν).

Ναί, ἢ Ἐσμὲ!

(Ὅλοι ἐκπλήσσονται).

Γιὰ ὄδες μ' ἐδῶ, κύρ Στράτο
Μοῦ μοιάζουν τὰ ἑλληνικά: Δὲν εἶμαι Τούρκα τώρα,
εἶμαι παρθένα Χριστιανή! Ἔχω Σταυρὸ στολίδι,
τὴν Παναγία γκόλφι μου, Πατρίδα τὴν Ἑλλάδα!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ὅσον καιρὸ στὰ στήθη μου χτυπάει ἡ καρδιά μου
ἄλλο δὲ θὰν ὁ χτύπος της παρὰ εὐγνωμοσύνη!

ΔΕΣΠΩ

Ὅλο τῆς γῆς τὸ μάλαμμα ἔμπροστά σου ἂν ἔμπορῶσα
νὰ τὸ σωριάσω... περὶ ψηλὴ καὶ περὶ πλατειά θὲ νᾶναι
ἢ χάρη πὸν μᾶς ἔκανες ψυχὴ ἂν θέλῃς πάρει.
Ἔχω καρδιά καὶ δέξου τὴν.

ΕΣΜΕ

Κρατεῖτε τίς καρδιές σας...

Τὸ λούλουδό τους θέλω γώ!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ζητεῖς ὅ,τι δὲν ἔχω.

ΕΣΜΕ

(Ἐνεὰ ἐκ τῆς ἀρνήσεως ἐναπομένουσα)

Ἀκόμα!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ὅ,τι ζητεῖς τῶχω ταγμένα ὁ ἄλλον.

ΕΣΜΕ

Τὸ ἐπιμένεις;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Οὔτε σὺ τὴ χάρη τούτη, ὄχι

νὰ μοῦ ζητῆς.

ΕΣΜΕ

Νὰ μὴ ζητῶ; Τότε μιὰ χάρη ἄλλη

θὲ νὰ μοῦ κάνῃς;

ΣΤΡΑΤΟΣ

Πρόσταξε!

ΕΣΜΕ

Νὰ μὲ σκοτώσης! Χάσε
μιὰ πιστολιά, μιὰ μαχαιριά. Διῶξέ με ἀπ' τὸν κόσμο!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἔχω ζωὴ καὶ ἂν τὴ θές, μπορεῖς νὰ μὲ προστάξης
καὶ στής εὐγνωμοσύνης ἔμπρὸς τὸ κόνισμα τὴν καίω
τούτη τὴν ὥρα, ὅταν κερί, τὴν καίω ὅταν λιβάνι!
Μὰ μὴν τὸ θέλῃς, μὴ ζητᾷς νὰ δώσω τὴν τιμὴ μου
καὶ τὴ φιλοτιμία μου στή χάρη σου γιὰ χάρη.

ΕΣΜΕ

Τὰ πάντα ἀπαρνήθηκα. Ἐρημὴ στὸν κόσμον εἶμαι
κι' αὐτὴ τὴ μάννα ἔχασα. Ἀπ' τὴ στιγμή πὸν μ' εἶδε
γιὰ νὰ κρατῶ στὸ χέρι μου μαχαῖρι γυμνωμένο
καὶ νὰ τὸ μπήξω ἔτοιμη στὰ σωθικά μου...
λιγοθυμιὰ τῆς ἤρθηκε καὶ χθὲς τὸ μαῦρο μνημα
τὴ δέχτη στὰ Καλάβρυτα! Τίποτε δὲ μοῦ μένει
ὅσα κι' ἂν εἶχ' ἀσημικά, σμαράγδια καὶ ρουμπίνια
γιὰ νὰ σὲ σώσω τᾶδωκα κι' ἀπόμεινα μονάχα
μ' αὐτὰ τὰ ροῦχα πὸν φορῶ καὶ μὲ στολίδι ἕνα,
μὲ τὸ Σταυρὸ!... Τὸ Δρόσο μου, εἶπα μὲ νοῦ, καὶ ὅπως
ζοῦν τὰ πουλάκια τοῦρανοῦ ἄς ζῶ κ' ἐγὼ στὸν κόσμον!
Τὸ Δρόσο μου, καὶ μιὰ σπηλιὰ γιὰ σπῖτι μου. Τὸ Δρόσο
καὶ μὲ τῶν δένδρων τοὺς καρπούς καὶ μὲ τῆς γῆς τὰ χόρτα
ἄς τρέφωμαι... τὸ Δρόσο μου καὶ τίποτε ἄλλο, ὄχι!
δὲ θέλω νᾶχω στὸ νιουγιᾶ· μὰ τώρα πὸν τὸν χάνω,
ὅπου ὅταν ὄνειρο γοργὸ διαβαίνει ἀπ' ἔμπρὸς μου,
καὶ μ' ἀπομένει ὁ καῦμός, καθὼς ντυμένη εἶμαι

Ἑλληνοπούλα Χριστιανή, θὰ φύγω ἀπὸ ἴδωθε
 ἴσάν χαροπούλι σκούζοντας. Καὶ ὅποιο μοναστήρι
 πρωταπαντήσω, θὲ νὰ ἴμπῶ καλογορὰ νὰ γίνω
 καὶ προσκυνώντας τὸ Σταυρὸ θὰ ζῶ ὡς ποῦ νὰ στείλῃ,
 τὸν ἄγγελό μου ὁ Θεός, νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴ μου.

(Μετὰ συγκινήσεως)

Φεύγω ἀπ' ἐδῶ παντοτεινά. Χαρῆτε σεῖς τὸν κόσμο.

(Στρέφεται ν' ἀπέλθῃ).

ΣΤΡΑΤΟΣ (συγκεκινημένος).

Ἐ! Στάσου, κόρη δύστυχη. Στάσου, μὴ φεύγῃς.

(Ἡ Ἑσμὲ ἐπαναστρέφει καὶ ἀτενίζει μετὰ δειλῆς ἐλπίδος τὸν
 Στράτον, ὅστις μετὰ τινὰ σιγὴν στρέφεται πρὸς τὸν Φλόγαν).

Τὸ λόγο ποῦ μοῦ ἔδωκες ἴμφορεῖς νὰ πάρῃς ἴπισο.
 Τῶρα τῆς πρέπει νὰ γενῆ τοῦ Στράτου θυγατέρα,
 τῆς πρέπει τούτῃ ἡ χαρά. Μὴν τὴν ἀρνίσειαι.

ΕΣΜΕ

(Πλήρης ἐλπίδων, τῷ Στράτῳ).

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἦτανε θέλημα Θεοῦ!

Σ Κ Η Ν Η Ι Ε'.

Δρόσος καὶ οἱ ἄνω

ΔΡΟΣΟΣ (Μὴ προσέξας τῇ Ἑσμῇ).

Ποιὰ δύναμι' ἦταν ἴκείνη,
 πατέρα, ποῦ ἴδυναστήκε ἀπ' τῶν θεριῶν τὰ νύχια
 γιὰ νὰ σὲ σώσῃ;

ΣΤΡΑΤΟΣ (Δεικνύων τὸν οὐρανόν).

Ὁ Θεός!

(Δεικνύων τὴν Ἑσμῇ).

μὲ τ' ἀγγελοῦδι τοῦτο.

ΔΡΟΣΟΣ

(Ἀναγνωρίζων τὴν Ἑσμῇ).

Πῶς ἡ Ἑσμῇ;

ΕΣΜΕ (Μειδιῶσα).

Γιὰ δὲς με ἴδῶ, τοὺς ὄρκους πῶς φυλάω
 καὶ τὴν ἀγάπη πῶς κρατῶ.

(Ἡ Ἑσμὲ καὶ ὁ Δρόσος προσβλέπουν τὴν Δέσπω καὶ τὸν Στρά-
 [τον ἐν σιγῇ].)

ΔΕΣΠΩ (τῇ Ἑσμῇ).

Στῆς σημερινῆς ἡμέρας
 τὴν κρινοστόλιστη γιορτῇ θὰ βάλω τῶνομά σου
 θὲ νὰ σὲ λέν Βαγγελινή.

ΣΤΡΑΤΟΣ

Ἄγκαλιασθῆτε τῶρα.

ΔΡΟΣΟΣ

(ἴριπτόμενος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἑσμῇ).

Βαγγελινή μου!

ΕΣΜΕ (Ὁμοίως).

Δρόσο μου.

(Ἄμα τῷ ἐναγκαλισμῷ Δρόσου καὶ Ἑσμῇ ἡ μουσικὴ παρανί-
 ζει τὸ ἐθνικὸν ἐμβατήριο «Μαῦρ' εἶν' ἡ νύχτα», ἐνῶ ταυτοχρόνως
 εἰσερχεται εἰς τὴν σκηνὴν κρατῶν σημαίαν ὁ Χονδρογιάννης πα-
 ρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Στράτου καὶ ἄλλων ἐνό-
 πλων ἀνδρῶν.)

Σ Κ Η Ν Η Ι ζ'.

Χονδρογιάννης, ἔνοπλοι ἄνδρες καὶ οἱ ἄνω.

ΣΤΡΑΤΟΣ

(Τῷ εἰσερχομένῳ Χονδρογιάννῃ).

Τ' εἶναι, βρὲ Χονδρογιάννη;

ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Φέρνω χαρᾶς Βαγγέλια Χριστὸς ἀνέστη!

ΣΤΡΑΤΟΣ

Λέγε.

ΛΙΑΝΤΕΣ

Ζήτω ἡ ἐπανάστασις! Ζήτω καὶ ἡ Πατρίδα!

ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Στὴν Ἅγια Λαύρα σήμερα δὲ οἱ καπεταναῖοι,
Ζαΐμης, Λόντος, Πετμεζᾶς, Φωτήλας, Χαραλάμπης,
Κολοκοτρώνης καὶ πολλοὶ ἄλλοι λεβέντες πρῶτα
ἀφοῦ λειτουργηθήκανε καὶ μὲ τὸ Εὐαγγέλιο
ἀδελφωθῆκαν, χόρεψαν καὶ ὕστερ' ἀπὸ τοῦτο
σηκῶσαν, μὲ τοῦ Γερμανοῦ τὸ χέρι, τὴ σημαία
τῆς λευτεριάς μας.

ΣΤΡΑΓΟΣ

Δόξα σ' ὁ Θεός! Τὸ ὄνειρό μας,
συντρόφοι μου, ἀλήθης. Γιὰ τούτη τὴν ἡμέρα
τόσους καιροὺς ἐβόγγαε, κοιλοπονοῦς ἢ πλάση.
Τὴν ἔκαν' ἀλησμόνητη αὐτὴ τὴν ἅγια ἡμέρα,
ὁ Ταχυδρόμος τοῦρανοῦ, ὅταν ἀπ' τὰ οὐράνια
στὴ γῆ κατέβη κ' ἔφερε τὸν κρίνο στὴν Παρθένα.
Ἄς γίνῃ ἀλησμόνητη, ἀκλόνητη στὸ χάος
κ' ἀπ' τῶν Ἑλλήνων τ' ἄρματα. Στὴ γῆς τὴν Ἱστορία
τὸ ὄνομά της ἄς γραφῆ μὲ τὸ βαρὺ σπαθὶ μας.

ΛΡΟΣΟΣ

(Δαμβάνων τὴν σημαίαν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Χονδρογιάννη
ὑποὶ αὐτήν, ἐνῶ ἅπαντες ἀποκαλύπτονται).

Ἦ νὰ γενῆ στολίδι μας ἢ μαῦρο σάβανό μας

ΑΠΑΝΤΕΣ

Ἦ νὰ γενῆ στολίδι μας ἢ μαῦρο σάβανό μας!

ΕΣΜΕ

(Κλίνουσα τὸ γόνυ καὶ περιπτυσσομένη τὴν σημαίαν, ἐνῶ ἐνταυτῷ
ἅπαντες κλίνουσι γόνυ καὶ διασταυροῦσι τὰ ξίφη των).

Σταυρὲ ποῦ σὲ προσκύνησα, Σταυρὲ ποῦ σὲ δοξάζω!
Εὐλόγησε τὰ ἄρματα τῆς νέας μου Πατρίδας!

(Πίπτει βραδέως ἢ αὐλαία, ἐνῶ ἡ μουσικὴ παιανίζει
τὸν ἐθνικὸν ὕμνον.)

ΤΕΛΟΣ

